

Tidningen

Nationella
skyddsstyrkorna

#6-2013

Hemvärnet

RIKSEM-
VÄRNSTINGET

Motioner i massor

Plutonchefskurs
Sveriges beredskap
Natomedlemskap
Undvik skador

Svåra vägval

Framtidens försvar

Foto Lisa Björk

Gör nya målbilder

Chefredaktör
och ansvarig utgivare:
Therese Åkerstedt
08-788 97 38
red@tidninghemvarnet.se

Reporter/redigerare:
Lisa Björk
reporter@tidninghemvarnet.se

Korrektur:
Daniel von Sydow

Adress:
Tidningen Hemvärnet
Banérgatan 62
115 53 Stockholm
Telefon 08-788 75 00

TS-kontrollerad upplaga 2012:
36 000 exemplar

Tryck:
Sörmlands Grafiska AB

Annonsbokning:
Newsfactory
Fredrik Karlsson
08-505 73 874
fredrik.karlsson@newsfactory.se

Prenumerera:
100 kr för 6 nummer/år,
200 kr till utlandet
adm@tidninghemvarnet.se
Bankgiro: 102-9321
Ange namn
och adress.

Alla som är med i hemvärnet får tidningen gratis. Vid fel adress eller utebliven tidning ska du kontakta din utbildningsgrupp som sköter hemvärnssoldaternas adressregister, se hemvarnet.se.
Friexemplar: Myndigheter, organisationer och personer vars arbete rör hemvärnet/
Försvarsmakten har möjlighet att få tidningen gratis.

MYCKET AV DET man lär sig i hemvärnet är även användbart i det civila livet. Men kanske inte som man tänkte sig när man som tjuugoåring gjorde sin militära grundutbildning. En shoppingtur i den lokala mataffären kan i mycket likna ett klassiskt infanterianfall. Du får användning för egenskaper som stresstålighet (när barnen får ett utbrott), tålamod och uthållighet (det är lång kö, folk tränger sig), du måste fatta beslut under tidspress med dåligt beslutsunderlag (hade vi mjölk hemma?). Och sist men inte minst värdet av planering, att kanske inte handla under den värsta rusningstrafiken och göra en inköpslista innan. Och att inse att planerna kan skita sig rätt fort (köttfärsen är slut) och att man får improvisera (hugger ett paket köttbullar). Har man en tydlig målbild så är det lättare att få ett bra resultat.

DET ÄR MINST LIKA VIKTIGT att sätta upp målbilder för sig själv. När allt rullar på i snabb fart och familjen, jobbet, hemvärnet och andra intressen tar all vaken tid är det tid att stanna upp och fråga sig själv. Vad är det jag vill? Var vill jag vara, fysiskt och psykiskt, nästa nyår? Och vad krävs för att jag ska nå dit? Det kan vara nya träningsmål, avsätta några timmar varje vecka för dina egna intressen eller gå en kurs på

HvSS så du utvecklas i din befattning - eller får modet och förutsättningarna att söka en ny. Mitt råd är att göra alla tre. Förra julen satte jag upp en målbild om att spendera vintern på ett varmare ställe. Den första januari gör jag allvar av planerna och beger mig söder om ekvatorn och återkommer inte till tidningen förrän i mars. Nummer 1 görs därför av reportern som blir tillförordnad chefredaktör under min frånvaro.

I DET HÄR NUMRET har vi kollat i kristallkulan, hur ser Försvarsmakten på framtiden? Hur arbetar de regionala staber som ska leda oss och hur bra är vår civila beredskap? Just framtiden är vad våra företrädare i det nyvalda rikshemvärnsrådet ska arbeta med, även om det kan röra sig om allt från att ha tillräckligt med rena underkläder en hel övning till större principiella frågor.

DET ÄR LÄTT ATT TRO att man som soldat inte kan påverka vad som händer i Försvarsmakten. Inget är mer fel. I höstas fick jag ett mejl av en soldat som klagade på gamla och dåliga kängor, vilket vi skrivit om tidigare. Vi tog upp det igen. Som av en tillfällighet har Försvarsmaktens logistik sett över och kastat för gammal och undermålig materiel, däribland marschkänga 90 och vinterkänga 90. Går man tillbaka och läser motioner från tidigare rikshemvärnsting så ser man att det som sågs som realistiska förslag för några år sedan faktiskt har genomförts. Även om Försvarsmaktens kvarnar mal långsamt. Väldigt långsamt.

PS. Ni som inte gjort en ordentlig stridsplan för era julklappsinköp kan med fördel slå upp kulturdelen och delta i vår bokutlottning, så kanske ni kan bocka av en klapp från listan. Ett annat tips är att ge bort en prenumeration på tidningen, 6 nummer för bara 100 kronor ... ●

Therese Åkerstedt

OHT[®]

ONE HAND TOOL

DU FÅR FRIA HÄNDER ...

med Leathermans nya One Hand Tool, som är anpassat för att du ska kunna fixa de tuffaste jobben helt på egen hand.

Leatherman - alltid med 25 års garanti.

Läs mer på www.leatherman.com

WENÅS NORDIC Auktoriserad distributör för Leatherman i Sverige | Telefon: 08-410 515 80
E-post: info@wsf.se | Web: wsf.se

En fortsatt hög nivå

Ett av de mest omfattande rikshemvärnstringen på många år genomfördes i november. Jag vill framföra ett varmt tack till delegaterna, dem som arrangerade tinget både innehållsmässigt och praktiskt och alla gäster.

Under två dygn behandlades 105 motioner. Huvuddelen av arbetet genomfördes i olika utskott där diskussionens vågor ibland gick höga. Detta är bra, för nu är många av hemvärnssystemets frågor genomdiskuterade. Vad händer nu då? Det nyvalda rikshemvärnsrådet har nu att arbeta med fram förallt de bifallna motionerna och de särskilda yttranden som gjorts i olika frågor. Rådet kommer att behandla dessa och bestämma i vilken ordning och hur de skall drivas framåt. Vissa saker kan gå ganska enkelt medan andra är systemfrågor vilket kan göra att det kan ta en del tid.

Under tinget fick också deltagarna lyssna på ett antal talare, bland andra försvarsministern, ÖB och ordföranden i riksdagens försvarsutskott. Tillsammans

tror jag att de som var delegater fick en ganska komplett bild av hur utvecklingen inom Sveriges försvar är tänkt att ske. Samtliga betonade er roll som ett fundament för det territoriella försvaret men också som bärare av kunskap om försvarsfrågor i vid bemärkelse.

Under tinget högtidlighöll vi och tackade Röda Korset för de 73 år som de stöttat hemvärnsförbanden med sjukvårdare och sjukvårdsutbildning. Uppdraget att förse förbanden med sjukvårdare genomförs från 2014 av Försvarsutbildarna.

NU TILL NÅGOT helt annat. Försvarsmakten går nu efter mycket arbete under hösten in i slutvarvet vad gäller uppdrag och ekonomi för 2014. Dessvärre kan konstateras att ekonomin för förbandsverksamheten (det vi övar för, löner, hyror etc) är mycket ansträngd. För hemvärnsförbandens del innebär detta att all verksamhet skall bedrivas på den nivå som vi från början planerat för innevarande år, det vill säga full utbildning och verksamhet inom hemvärnsförbanden även under nästa år. De begränsningar som jag beslutat om innebär att vi sänker antalet GMU-rekryter till hemvärdet från behovet på 1500 platser till cirka 500 under 2014. Detta innebär att vi måste rekrytera mer ur "värnpliktsmagasinet" och från de heltids- och deltidssoldater som avslutar sin anställning i Försvarsmakten. Återrekrytering av dem som tidigare lämnat hemvärdet samt minskning av avgångarna blir mycket viktiga och prioriterade åtgärder under nästa år.

Jag vill avslutningsvis rikta ett varmt tack till alla de som på olika sätt stödjer hemvärnsförbandens verksamhet och utbildning samt tillönska er alla en riktigt God Jul och ett Gott Nytt Hemvärnsår!!

Roland Ekenberg
Roland Ekenberg

Fakta om hemvärdet:

Alla i hemvärdet är med frivilligt. Personalen övar mellan 4 och 13 dagar per år beroende på befattning. Uppfyller du ditt avtal får du minst 3500 kronor per år. Du kan gå ur när du vill.

Hemvärdets viktigaste uppgifter är att bevaka, skydda, ytöverbaka samt stödja det civila samhället vid fred, kris och krig.

Hemvärnsförbanden ska med mycket kort varsel kunna sättas in över hela landets yta. Med huvuddelen inom 24 timmar efter order och med tillfälligt sammansatta enheter inom 6 timmar.

År 2014 ska det finnas 40 bataljoner med cirka 22000 hemvärnssoldater, varav cirka 17000 ingår i de Nationella skyddsstyrkorna.

Alla soldater tillhör någon av de 22 utbildningsgrupperna som finns spridda över hela landet. Utbildningsgrupperna är ansvariga för övningar och utbildning.

Vill du gå med? Gå in på hemvarnet.se, personer som inte gjort värnplikt kan bli specialister eller gå tremånadersutbildningen GMU.

LED LENSER[®]
Creating New Worlds of Light™

LED LENSER[®] H7R.2

Ett uppladdningsbart ergonomiskt under med ny ljusarkitektur (upp till 330 lumen, 160 meter)

På våra nya pannlampor har vi inte bara lagt allt krut på den modernaste elektroniken utan vi har även förbättrat ljusets utformning. LED LENSER[®] H7R är en av de mest populära pannlamporna med uppladdningsbart batteri. På vår nya LED LENSER[®] H7R. 2 har vi förbättrat de sedan tidigare beprövade egenskaperna och uppdaterat lampan med den senaste tekniken samt med praktiska komfortegenskaper. En batteriindikator och möjligheten till att ansluta flera batteripaket avrundar konceptet.

LED LENSER[®] P7.2

En global storsäljare blir ännu bättre! (upp till 320 lumen, 260m)

LED LENSER[®] P7 är den bäst säljande modellen i P-serien och har redan övertygat miljontals användare i hela världen. P7.2 en praktisk allroundare som övertygar med sin robusta teknik samt har extremt lång livslängd. Dess patenterade* Advanced Focus System med komfortabel enhandsfokusering (Speed Focus) hör till världens bästa fokuseringssystem. Den nya versionen har vi förbättrat med en större brytare, nykonstruerade lins, ett omarbetat kylsystem, nyaste lysdiodstekniken och förbättrad ergonomi.

WENÅS NORDIC

Auktoriserad distributör Led Lenser i Sverige | Telefon: 08-410 515 80 | E-post: info@wsf.se | Web: wsf.se

Tomas Engström, medicinsk verksamhetschef för hemvärdet, under mötet på Karlberg i Stockholm.

Stort engagemang hos läkare och sjuksköterskor

I hemvärdets fyrtio bataljoner ska det finnas 40 läkare och cirka 200 sjuksköterskor, vilket innebär att hemvärdet kommer att stå för en betydande del av Försvarmaktens framtida sjukvårdsresurser.

I slutet av oktober anordnades ett möte på Karlberg för den medicinskt legitimerade personalen, läkare och sjuksköterskor, som har ett ansvar att följa hälso- och sjukvårdslagstiftning. Av de 25 läkare och

cirka 70 sjuksköterskor som rekryteras än så länge så deltog 50 personer.

– Syftet var att informera, samverka och få goda råd från dem som är verksam i bataljonerna. Vi fick jättebra respons från deltagarna och föreläsarna, de hade många frågor och bra idéer, säger Tomas Engström, medicinsk verksamhetschef för hemvärdet.

Bland den medicinska personalen finns bland annat personal från vårdcentraler, ambulanssjuksköterskor, allmänläkare och kirurger.

– Det finns oerhört mycket kompetens som det är viktigt att vi tar vara på och de är väldigt entusiastiska. Rekryteringen av fler läkare och sjuksköterskor är väldigt angelägen eftersom ett insatsförband som saknar medicinsk kompetens har svårt att verka. Tänk om förbandet får en skarp uppgift? säger Tomas Engström.

En av dem som deltog var Björn Balla, narkosläkare och överläkare på Hässleholm sjukhus samt bataljonsläkare i 30:e Livgrenadjärbataljonen.

– Mötet var mycket bra, man tog upp det viktigaste på en hög nivå, sammanfattar Björn Balla som tjänstgjort som bataljonsstabsläkare på NBG o8.

Han höll bland annat en föreläsning på mötet om hemvärnssoldaternas fysiska status, vilken han försöker förbättra i sin egen bataljon.

Erika Björkén är utbildad sjuksköterska och ingår i Gränsjägarbataljonen.

Fakta

Hemvärdets sjukvårdspersonal:

- 40 bataljonsläkare
- Cirka 200 sjuksköterskor
- Cirka 900 hvsjukvårdare, sjukvårdsgruppchefer/stf (rekryteras av Försvarsutbildarna)
- Cirka 2 000 stridssjukvårdare

– Det var väldigt intressant. Jag har varit sedan 2007 och började som hvsjukvårdare, därefter gruppchef och sedan som sjuksköterska. Man har känt sig lite vilsen i befattningen som sjuksköterska, och inte riktigt förstått rollen. Nu fick jag veta att det är något vi måste jobba fram tillsammans. Vi fick information från olika aktörer och det är bra att de har en dialog med oss som jobbar på fältet. För att kunna rekrytera medicinsk personal måste vi kunna locka med något och ge dem en chans att utvecklas, särskilt de som inte har ett militärt intresse eller en militär bakgrund.

HELA SJUKVÅRDSSYSTEMET i hemvärdet ses över men just nu har konceptutvecklingen avstannat.

– Det behövs medicinskt ansvariga läkare som fattar de medicinska besluten och vilka det är har inte chefsläkaren i Försvarmakten beslutat om än, säger Tomas Engström.

Andra saker som måste lösas på kort sikt är framtagande av medicinska rutiner för hemvärdet samt att man säkerställer tillgången på styrdokument och journal-system.

TRE AV DE FYRA militärregionerna har dessutom rekryterat stabsläkare vilka kommer att vara en viktig kontaktpunkt gentemot civila vårdinrättningar och andra myndigheter samt stödja utvecklingen vid övningar och insatser.

Anders Lindensved var Försvarmaktens vårdgivarrepresentant och Per Jakobsson företrädde generalläkaren. Dessutom deltog arméöverläkaren Magnus Blimark och Försvarsmedicinscentrums bemanningsavdelning. ●

FOTO: PETER ENGMAN

HALKKÖRNING MED PERSONBIL 8

Bilkåren har på uppdrag av Försvarmaktens trafiksäkerhetschef Johan Pihlström genomfört halkkörning med nya PB 8 (Sprint 5T) i samband med en instruktörsutbildning. Här är ett utdrag av resultaten:

Vi använde oss av en PB 8 Sprint 5T lastad med 1650 kg inklusive två passagerare (max last 1725 kg) och en PB 8 Sprint 5T olastad med endast en passagerare fram. Det vi hade som referensfordon var en VW Caravelle minibuss lastad med 615 kg (max last 680 kg). Lasten bestod av 25 kg sandsäckar som vi fördelade ut realistiskt i lastutrymmen och stolssäten.

Underlaget som vi utförde provet på bestod av plåt med vatten och olja samt grus. Det genomfördes inte någon övning på asfaltsunderlag på grund av att fordonen var utrustade med dubbdäck. Varje moment genomfördes minst två gånger av samtliga elever.

Det första momentet bestod av en hård rak inbromsning i 70 kilometer i timmen. Den lastade PB 8 gav en stabil inbromsning och en snittbromssträcka på 110 meter. Den olastade PB 8 slänger och studsar (vid ojämnheter) lite med bakkdelen och gav en snittbromssträcka på 120 meter. Det andra momentet bestod av en hård inbromsning i 70 kilometer i timmen samtidigt som föraren gör små/medelstora ratt rörelser. Det innebar inga större förändringar från första momentet utan fordonen upplevdes lika stabila med små ratt rörelser, hasar lite vid större ratt rörelser. Vid det tredje momentet genomförde vi bromsning och undanmanöver.

Noterat: Vid för stora ratt rörelser blir både det lastade och olastade fordonet svårare att kontrollera när man kommer upp i strax över 60 kilometer i timmen och man tappar kontrollen en kort stund innan elektroniken hinner i kapp.

Förarna under testet var imponerade av fordonet. Det var mycket stabila än vad de trodde från början och då speciellt PB 8:an som var fulllastad.

● Ingela Kronlund & Ola Edvardsen

Läs hela testrapporten på webbtidningen.

HAR DU NYHETER?

Maila nyhetstips till
reporter@tidningen
hemvarnet.se

Heta frågor på välbesökt ting

När årets rikshemvärnsting öppnade i Södertälje i början på november lät det så här från rikshemvärnschefen Roland Ekenberg;

– Fru Statsråd, valda ombud för Sveriges hemvärn, ärade gäster, mina damer och herrar, varmt och hjärtligt välkomna till rikshemvärnstinget.

Tinget som är hemvärnets högsta organ inom medinflytandet är en instans där en hemvärnssoldat kan göra sin röst hörd, antingen genom att skicka in motioner eller genom att delta som ombud för sitt lokala hemvärnsråd. Roland Ekenberg menade i sitt öppningstal att man skulle kunna kalla tinget för hemvärnets riksdag.

HELGENS DELTAGARE BESTOD i år av runt 100 representanter från landets hemvärnsråd. Därtill tillkom ett flertal gäster från övriga Försvarsmakten under lördagen. Tinget besöktes även i tur och ordning av de prominenta gästerna överbefälhavaren Sverker Göranson, försvarsminister Karin Enström och försvarsutskottets ordförande, Peter Hultqvist.

Först ut var överbefälhavaren Sverker Göranson som under fredagseftermiddagen höll ett långt tal där han berömde hemvärnets och särskilt den övning han besökt i Halmstad under hösten. Under

frågestunden fick han svara på en hel del frågor om rekrytering och personalförsörjning. Överbefälhavaren poängterade att man inte ska skilja på Försvarsmakten och hemvärnets, vi måste betrakta Försvarsmakten som en, det är inte ”vi och de längre”. Han menar att i organisationen finns det olika anställnings- och rekryteringsformer och individerna ska kunna röra sig mellan de olika förbandsdelarna beroende på var man står i livet och utbildningsmässigt.

EFTERÅT BERÄTTADE han för tidningen hur han ser på tinget och medinflytande.

– Medinflytandet är väsentligt i alla organisationer. Det här systemet som finns i hemvärnets har mycket stor betydelse för kvaliteten i hemvärnets egen verksamhet. Det är demokratiskt, viktigt och imponerande. Personalens engagemang är det som driver hemvärnets framåt och det måste man även förvalta för att fortsätta hålla en bra kvalitet.

Överbefälhavaren menade att hemvärnets framtid ser ljus ut och att skillnaden sedan han började är som ”natt och dag”. Hemvärnets är på god väg framåt även om det finns en del att jobba med.

– I dag är hemvärnets en effektiv del i insatsorganisationen, man har sänkt medelåldern, fått mer utbildning och

blivit mer effektiv i sina uppgifter. Men det gäller att upprätthålla detta, det sköter inte sig självt. Vi måste utveckla alla system successivt. Under tidigare ting så var dagens KFÖ-system ifrågasatt, men i dag är det en självklarhet, avslutade han.

DELEGATERNA BLEV redan tidigare under hösten indelade i sex olika utskott. Under den första delen av helgen jobbade varje utskott med sina tilldelade motioner. Arbetet bestod i att granska, diskutera, ta ställning och tycka till om sina tilldelade motioner innan själva tingsförhandlingarna börjar där hela församlingen sedan röstar för eller emot varje motion.

När själva tingsförhandlingarna öppnades under högtidliga former på lördag eftermiddag av rikshemvärnschefen, tillika ordförande för tinget, gick det snabbt undan med de första motionerna. Motionerna om att tillåta att GSS/T - soldater placeras som extra hemvärnssoldater

Försvarsminister Karin Enström besökte tinget på lördagen. Även hon fick många frågor från delegaterna.

Ersättningar

- E7** Förenkla för soldater att lämna in SGI-underlag till utbildningsgruppen.
- E8.1** Anpassning av arvode till instruktörer.
- E8.3** Höjning av instruktörsarvodet.

Du kan fortfarande se webbtv-sändningarna från tinget på: <http://bambuser.com/channel/rikshv>

Överbefälhavaren Sverker Göranson talade om hemvärnets betydelse och dess framtid.

Ronnie Nilsson från 372:a hv-kompaniet/Marinbasen ställer en fråga under tinget.

väckte debatt och där flertalet individer ville dryfta sin mening i frågan. En delegat ansåg att det är en rekryteringsfråga där hemvärnets kan behålla kompetenta individer i organisationen som kan vara med och stötta hemvärnsförbanden. När de sedan lämnar sina GSS/T/K-kontrakt och vill gå vidare i hemvärnets kanske de kan rekrytera några av sina gamla kolleger. Ett av motargumenten var att när man väl ska göra insats, då vet man inte vilka individer man har tillgång till i sitt förband eftersom soldater bara kan tjänstgöra på ett ställe. Motionen fick bifall.

ROLAND EKENBERG var efteråt nöjd med årets ting där den stora andelen väsentliga motioner var en av anledningarna.

– Vad jag vet så har det inte varit fler motioner någonsin i modern tid. Den stora mängden motioner gör att vi får mycket input och kunskap om vad soldaterna ute i landet tycker är viktiga frågor för dem.

Vad tror du antalet motioner beror på?

– Jag tror det handlar om att den enskilde soldaten tycker att det är angeläget och vill vara med och utveckla hemvärnets. Det vi kan se är att vårt införda KFÖ- och avtalssystem håller väl, och ett antal motioner handlar om att finputs systemet. Motionerna som kommer in handlar om angelägna frågor för soldaterna. De som kommer in nu för tiden håller även god kvalitet och är ägnade åt att förbättra. Motionerna blir bara bättre och bättre

och därmed även mer användbara, säger Roland Ekenberg.

Vad händer nu?

– Nu ställer tinget upp giften till det nya rådet att driva motionerna och frågorna som vi beslutar här vidare. De har fram till nästa ting på sig att genomföra uppdraget, avslutar Roland Ekenberg. ●

Fakta: Så går det till

- **Inskickade motioner inkommer till hemvärnsombudsmannen senast 1 juli varje tingsår.**
- **Rikshemvärnsrådet arbetar med motionerna genom att inhämta fakta både från och tillsammans med rikshemvärnsavdelningen, funktionsföreträdare i högkvarteret och frivilligorganisationerna. Resultatet av faktainsamlingen finns i form av rådets förslag i respektive motions behandling.**
- **Under tinget arbetar respektive utskott med motionerna och tar ställning för eller emot rådets förslag.**
- **Tinget ställer upp giften till det kommande rådet att driva de motioner som bifölls vidare, vilket de har fram till nästa ting på sig att göra.**

Motioner som bifölls

Materiel

- M7.1/7.2/7.3** Hemvärnspersonal med behov får korrigerande synhjälpmedel som lämpar sig för tjänsteutövning.
- M8** Fästingmedel till hund.
- M11.1/11.2** Nya rutiner för grundtillsyn av fordon, släp, kok och elverk.
- M12** Utrustning tasskydd.
- M13** Avspärrningsband med information om lagrum, tillträdes- och fotoförbud.

- M15.1/15.2** Inför skoter på insatskompanier samt tillför mc-ordonnanser på insatskompanier förarbevis för snöskoter.
- M16** Stab- och trosstroppen i bandvagnsburna kompanier tillförs släpvagn.
- M17.2** Duellficka för ak 5-magasinet på västen byts ut till "Flerbruksficka liten".
- M26** Skaffa mindre storlek på skyddshandske än storlek Small.
- M32** Tillför annat pistolhölster för flygbruk.
- M35** Mässdräkt till hemvärnets

Hallå där...

Yvonne Jältsäter

Stf sjukvårdsgruppchef, 292:a insatskompaniet/Södertörns hvbataljon.

Vilken fråga tycker du är den viktigaste att lyfta?

– Att vi får ut information om medinflytande till soldaterna så att de förstår vad det innebär och hur de kan påverka i hemvärnet. Jag upplever att det mestadels bara är högre befäl här, från plutonchef och uppåt. Det är samma sak på förbandet, det är bara befäl som jobbar med och diskuterar medinflytandet. Jag vill att det ska vara fler soldater som bidrar och lyfter fram medinflytanderollen.

Varför tror du att det är så här?

– Soldaterna är inte medvetna helt enkelt. Det är dåligt med information till soldaterna om medinflytandet. Jag tycker man ska informera på varje övning, gå runt och prata och lyssna på soldaterna om hur de har det och om de har något att säga. Inför varje kompaniråd ska man ha som uppgift att redovisa vad soldaterna sagt och om man känner att det finns något som behöver lyftas.

Thomas Ericsson

Stab och troppchef, 36:e. insatskompaniet/Blekinge västra hvbataljon.

Varför är du här?

– Jag är här för att kämpa för hemvärnets framtid och dess utveckling genom att vara aktiv i ersättningsutskottet och motionshandlingarna.

Vilken är den viktigaste motionen för dig under detta ting?

– Vi har ett par lokala motioner som vi driver, bland annat en om höjd ersättning för instruktörer. Ersättningarna har legat still i nästan 20 år och motionen har faktiskt varit uppe på tidigare ting. Men vi tycker att man måste försöka driva frågan ändå.

Vad tycker du är mest intressant?

– Det mest intressanta med tinget är hela processen, att den enskilda soldatens motion och önskan till förbättring kan komma så här högt och faktiskt göra skillnad. Det är verkligen bra.

Karin Enström

Försvarsminister

Varför besöker du tinget?

– Det är viktigt för mig att kunna bilda mig en uppfattning och träffa de valda ombuden och lyssna på deras frågor. De är ju här som förtroendevalda och det är därmed ett viktigt uppdrag, vilket bör belysas.

Hur ser du på tinget och medinflytandet?

– Jag tycker att det är viktigt att hemvärnets personal har ett medinflytande. Även de värnpliktiga hade på sin tid medinflytande och de anställda har facket i stället. Det är viktigt att den enskilda soldaten kan påverka på både lokal- och nationell nivå, så att synpunkter kommer fram. Och att de har synpunkter, det visar ju det stora antalet motioner som har skickats in. Jag ser medinflytandet som en tillgång, någonting positivt.

Hur ser framtiden för hemvärnets personalförsörjning ut?

– Efter att ha besökt flertalet förband och övningar så har jag en positiv bild av ett gott humör och stort engagemang hos hemvärnspersonalen. Men det finns utmaningar och personalen i hemvärnet är med frivilligt, så om man inte trivs så är det lätt att dra. Det är därför viktigt att bland annat bibehålla en bra verksamhet med möjlighet till att få öva mer och då menar jag främst den typ av verksamhet som till exempel kompetensutbildning eller annan lokal verksamhet.

– Jag vill understryka det positiva jag upplever med att få besöka hemvärnsverksamheten runt om i landet. Det ger mersmak och jag vill gärna fortsätta med det. Det är väl minst 40 övningar nästa år? Jag får se hur många jag hinner besöka.

Från övre vänstra hörnet, ordinarie ledamöter: Jörgen Björklund, Håkan Walldén, Mats Ericsson, Carina Blomqvist Liljegren, Kjell Berggren, rikshemvärnschef Roland Ekenberg, chef rikshemvärnsavdelningen Mattias Ardin, Richard Wachtmeister, Johannes Jeppsson, Robert Kartler, Maria Rosqvist, Jan-Olof Svensson. Några av ersättarna, från vänster: Torgny Persson, Mats Thorstensson, Christian Gustavsson, Mikael Karlsson, Marie Sandberg.

Saknas på bilden. Ordinarie: Fredrik Bojerud, Alexander Kalotinis, Thomas Sjödelius. Ersättare: Eleonore Lyckeheim, Björn Lindqvist, Carl Ringberger, Olle Dahlberg, Anders Fastesson, Anders Wigelsbo, Nikolas Pieta Theofanous, Ulf Kruger.

Nytt rikshemvärnsråd valt

Varannat år väljs ett nytt rikshemvärnsråd. Rådet arbetar med övergripande medinflytandefrågor rörande bland annat organisation, verksamhet och utveckling av hemvärnet. Dessutom ska de driva vidare de frågor och motioner som man har godkänt i rikshemvärnstinget.

Hur har ni tänkt i valberedningen?

– Vi har haft utgångspunkten att lyssna på vad ordföranden (reds anm rikshemvärnschefen Roland Ekenberg) har för syn på rådets arbete och vad han vill ha ut av ett råd, hur det har sett ut hittills och vad som saknats. När den målbilden klarnat går vi vidare. Hemvärnet har utvecklats mycket så även vi har försökt tänka lite nytt. Det vi främst har tittat på är ålder, kön, etnicitet, befattning och vad man vill med sitt engagemang i rådet. Vi har letat efter soldater som vill driva utvecklingen framåt. De som är nominerade ska vara beredda att driva och arbeta för hela svenska hemvärnet, inte bara det lokala. Vi jobbar även för en förnying och försöker få in fler kvinnor. Rådet ska ju spegla hela samhället, menar Lia Eidvall i valberedningen.

Valberedningen ser även till den geografiska spridningen på kandidaterna men

hade i år svårt att hitta bra kandidater från alla förband.

– Traditionellt ska ju varje landsända vara representerad, varje råd ska ta fram kandidater för det. Tyvärr har vi inte tyckt att det har funnits bra kandidater från varje hemvärnsråd, säger Lia Eidvall. **Hur tycker du att det har gått?**

– Jag tycker vi har fått fram ett så bra förslag som det gick med de kandidater vi har att välja på och vi har varit överens i valberedningen med förslagen. Vi har arbetat länge med detta, det är inte bara ihopslängt i en handvändning som en del tror. Jag tror att det finns fler som faktiskt vill vara med, men det är svårt att hitta dem.

SOM LEDAMOT får man sitta max två perioder, totalt fyra år. Då man anser att det är lättare att komma in i arbetet sitter det alltid kvar några stycken från det gamla rådet. I år blev fem av de utsedda ledamöterna omvalda att sitta ytterligare en mandatperiod. En person från valberedningens förslag blev under valet utbytt med motiveringen att det ska vara bättre geografisk representation.

Carina Blomqvist Liljegren är en av dem som blev omvald och sitter ännu en period i rikshemvärnsrådet.

Hur känns det?

– Det känns som att jag har fått ett jättestort fortsatt förtroende, jag känner mig oerhört ödmjuk inför uppgiften och det är en stor ära. Jag ska verkligen försöka göra mitt allra bästa, inte bara för mitt hemmaförband, för min del är det jätteviktigt att vi ska jobba för alla. ● LB

Fakta

○ Rikshemvärnsrådets viktigaste uppgift är att ge Försvarsmakten, i form av rikshemvärnschefen, råd i de olika frågor som påverkar eller kan påverka hemvärnets förband, verksamhet och personal. Rådet har även som ägare ansvaret för Tidning en Hemvärnet, för hemvärnsmuseumet, för rådets ekonomi samt är arbetsgivare för den personal som är anställd av rikshemvärnsrådet.

○ Valberedningens uppgift är att utse tolv av de tretton ledamöterna som ska sitta i rådet under de kommande två åren. Den sista ledamoten väljs ut av centrala musikrådet som företrädare hemvärnsmusikerna.

Mot Sveriges bästa soldater

Samövningar mellan reguljära förband och hemvärdet är något som bidrar till att samhörigheten ökar och alla får bättre övningar. Det var övningsledningens slutord efter Joint Challenge 2013.

I NOVEMBER GENOMFÖRDES Joint Challenge 13 på flera ställen i Skåne och vid Markstridsskolan i Kvarn. Vid Kvarn medverkade fyra insatskompanier ur Värmlands och Sannaheds hemvärnsbataljoner från Örebro-Värmlandsgruppen som försvarare. Upplägget var en dubbelsidig övning där den nationella stridsgruppen angrep i nordlig riktning. Angriparen bestod av tre

pansarskyttekompanier från P 7, Livgardet, K 3 och ett ingenjörskompani.

MYCKET AV STRIDERNA utkämpades om staden Spång, känd för sin övningsanläggning för strid i bebyggelse. På fredagen höll 201:a insatskompaniet från Sannahed fortfarande ut med resterna av en pluton i en byggnad. Då var det tänkt att Värmlands hemvärnsbataljon skulle överta försvaret av Spång. Nu fick man i stället försöka att erövra den tillbaka.

– En besvärlig uppgift, med tanke på att fyra bepansrade kompanier fanns i staden, erinrar sig plutonchefen Peter Torpman.

Omöjligt är ett ord som inte finns på värmländska. Under anfallet på lördagsmorgonen fann man ändå motståndet för starkt och man beslöt att dra sig tillbaka och leda in indirekt eld mot Spång.

På andra håll utanför Spång genomförde hemvärnsförbanden fördröjningsstrid. Man gjorde eldöverfall mot fiendliga kolonner och drog sig därefter undan. Men ett stridande förband består av mer än soldater som skjuter.

– Vi ska upprätta en samlingsplats där vi kan ta emot skadade. Vi ska också kunna hämta skadade med sjuktransportfordon eller i möjlig mån transportera till en brytpunkt, där civila ambulanser kan ta över, säger Daniel Pettersson, sjukvårdsgруппchef vid 192: kompaniet.

ÖVERSTE DAG LIDÉN är ny chef för K 3 och därmed också över Örebro-Värmlandsgruppen och de två hemvärnsbataljonerna där. Han har just kommit hem från en fyra-årig tjänst som militärattaché i Washington.

– Som du hör på min dialekt så kommer jag norrifrån. Jag åkte runt som ung sergeant och var instruktör på hemvärnsövningar i Norr- och Västerbotten. Jag tycker det är fler som borde vakna upp och se vilken fantastiskt resurs det är. Åldersmässigt har det skett en förändring, men attityden och engagemanget ligger där i botten. Som Försvarsmakten börjar se ut i dag måste vi tänka till och utnyttja våra gemensamma resurser.

– Det här är ett fantastiskt exempel på hur vi kan öva med våra olika insatsförband, hemvärdet inkluderat. Låt vara under lite olika förutsättningar, men så här blir vi bättre tillsammans, säger Dag Lidén. ●

HEMVÄRNETS INSATSER:

Skövde. En 70-årig kvinna försvinner i Skövde. Ett hundratal deltagare från polis och hemvärdet letar efter kvinnan. En polispatrull hittar kvinnan avliden samma dag.

Ucklum. En 86-årig dement man försvinner utanför Stenungsund på västkusten. Över 100 personer från polis, personal från 413:e hemvärnsbevakningskompaniet och Missing People söker

mannen. Efter en vecka beslutar polisen att dra ner på sökinsatserna.

Västerbotten. En jägare försvinner under jakt i fjällen. Ett 15-tal hemvärnssoldater hjälper till att söka mannen. Han hittas avliden tre dagar senare av en fjällräddare.

Östersund. En norsk 60-årig man på en fyrhjuling försvinner från sitt sällskap. Polisen kallar in hemvärdet men mannen anträffas vid god vigör innan hemvärdet hinner rycka ut.

Visby. En 87-årig man försvinner, hemvärdet kallas in och hjälper

till i sökandet. Mannen hittas vid liv efter ett dygn av polis till häst.

Gotland. En 81-årig fiskare försvinner i samband med att han ska lägga ut nät. Polis, kustbevakning, sjöräddningen, hemvärdet och Missing People hjälper till i sökandet. Mannen hittas död i vattnet efter tre veckor.

Bräcke. En 86-årig man försvinner från sitt boende. Personal från Medelpads hemvärnsbataljon och Missing People hjälper till i sökandet. Polisen avbryter sökandet efter tre dagar. Mannen har vid tryck ännu inte hittats.

500

GMU-platser med inriktning hemvärn är budgeterade för nästa år, en minskning från i år med cirka 1 000 platser.

"All time high" på intro

I helgen var det upp till bevis vad gäller antalet nya hemvärnssoldater efter telemarketingkampanjen. Hur gick det då? Jo minsann, 44 nya soldater var det glädjande antalet som hörsammat kampanjen som genomförts under hösten.

– Det var många år sedan vi hade de siffrorna, säger löjtnant Hans Eriksson, utbildningsofficer vid Skaraborgsgruppen och hoppas att trenden nu har vänt.

Nytt från och med nu är att innan Introkursen så får man inloggningsuppgifter till en utbildningssida på internet och kan hemma på kammaren förbereda sig genom studier i bostaden. Ett mycket uppskattat inslag tyckte eleverna.

Lite blod, inga tårar men förhoppningsvis en hel del svett har eleverna under fredag till söndag fått erfara. På programmet har stått vapenkunskap, handhavande av personlig utrustning så som skyddsmask, sjukvårdstjänst, säkerhetsinformation, information om hemvärdet samt besök av sina blivande chefer.

Ni är alla varmt välkomna till hemvärdet och vår förhoppning är att ni skall trivas och känna att ni gör en insats såväl i krig som i fred. ●

Stefan Ekroth/Skaraborgsgruppen

4,5 miljoner

Hemvärdets besparingar, som vi skrev om i nummer 5, har fått uppmärksamhet i medierna. Sveriges Radio skriver att besparingskravet på 4,5 miljoner på Skånska gruppen lett till att delar av stödet till de frivilliga försvarsorganisationerna dragits in, vilket även TT tagit upp. ● TÅ

HISTORISK ÖVERLÄMNING av fyra fabriksnya Mercedes Sprint till 2:a insatsplutonen i Södermanlands södra insatskompani. Plutonen har haft en rekordsnabb tillväxt under året, och under KFÖ:n fick plutonen låna terrängbilar från Uppland/Västmanland för att kunna förflytta både sin personal och last. I samband med överlämnandet genomfördes en förtrogenhetsutbildning för plutonens personal som har förarbevis för terrängbil.

● Pontus Stenberg

Åtgärder för att säkra leveranser av personlig utrustning

Försvarsmaktens logistik och Försvarets materielverks gemensamma arbete att säkra leveranser av personlig utrustning av rätt kvalitet fortsätter. Medarbetare från Försvarsmaktens logistik, Försvarets materielverk och konsulter har under hösten inventerat och kasserat utrustning som är för gammal eller av undermålig kvalitet. Först och främst har man gått igenom fältbyxa och fältjacka 90, marschkänga 90, vinterkänga 90, stövel 90 och regnkläder.

– Med gemensamma krafter har vi nu lyckats gå igenom och kassera alla kängor som är över tio år gamla, säger Jan-Erik Ögren, produktionsledare på Försörjningsenheten. Det känns mycket bra eftersom vi nu kan vara säkra på att inga fler dåliga kängor kommer att skickas till våra servicecenter och i förlängningen hamna hos soldaterna.

DETTA LEDER DOCK till brist på vinterkängor i vissa storlekar. För att komma till rätta med det har FMV gjort en snabbupphand-

ling så att nya vinterkängor levereras till Försvarsmakten under december.

När det gäller uniformer är det främst brist på fältbyxa 90.

– Bristerna på fältbyxa 90 har två orsaker, förklarar Jan-Erik Ögren. Den ena är att Försvarsmakten nu ställer högre kvalitetskrav på uniformerna än vad man gjorde under värnpliktstiden och för den utrustning som var till för de förrädsställda krigsförbanden. Sedan höll inte den senaste beställningen av fältbyxa kvalitetskraven gällande brandskydd så det partiet fick leverantören ta tillbaka. För att lösa det här lämnas i stället fältbyxa 90 lätt ut temporärt. När ett nytt parti av fältbyxa 90 kan levereras från leverantören är inte klart än.

Hittills har man försökt säkra leveranserna av både uniformer och vinterkängor till förbanden genom att omfördela materiel mellan servicecenter i landet.

Något som man däremot inte kan få fram just nu är de nya skalplaggen. Där blev tyvärr upphandlingen överklagad och prognosen är en leverans tidigast i sommar. ● Cecilia Ekdahl/Försvarsmakten

Framtidsperspektiv

Det sägs att man ska leva i nuet. För mannen bakom Försvarsmaktens perspektivplan är det dock de kommande tio till tjugo åren som står på agendan. Överste Ronny Modigs är chef för sektionen för långsiktig utveckling och analys.

Har vi ett trovärdigt försvar?

– Vi har en bra kvalitet på personal och materiel. Internationellt har vi väldigt bra renommé och vi levererar på hög nivå med hänsyn

till vår storlek. Jag är naturligtvis färgad av de analyser vi har gjort i perspektivstudien men jag tycker att vi, precis som redovisats, har utmaningar med att vara trovärdiga med nuvarande säkerhetspolitiska inriktning givet den omvärldsutveckling och de resurser som Försvarsmakten har för sina uppgifter. Det är helt enkelt inte balans och det får genomslag i vår operativa förmåga.

Vad är största skillnaden mot tidigare?

– Uppgiften kom med kort varsel, tidigare har studierna gjorts i treårsstycken, nu hade vi i princip ett halvår på oss. Det har fått genomslag i hur djupt vi kunnat gå. Vi har inte haft behov, eller till uppgift, att formulera en helt ny försvarsmaktsstruktur. Vi har utgått från att vi inte får mer pengar utan har en oförändrad ekonomi och analyserat vilka konsekvenser dagens anslagsramar får. Vi har bedömt trender, konflikternas karaktär och prövat olika scenarier och ytterligheter inom de ekonomiska ramarna. Ekonomiskt sett bygger studien på ett nollsummespel, lägger vi till något måste vi ta bort något annat.

De sista nio sidorna i perspektivstudien sammanfattar studien, dem brukar vi rekommendera för läsning om man inte har möjligheten att ta del av hela rapporten.

Man talar om att välja mellan kvantitet och kvalitet, men har vi verkligen någon kvantitet kvar?

– Vi har inte full förmågebredd, inte ens med insatsorganisation 14, det är det nog bara USA som har. Om vi inte enskilt kan klara ett begränsat väpnat angrepp måste vi ha en vass tröskel genom att vara så högteknologiska att vi kan klara av duellsituationer.

– Försvarsmakten tycker att insatsorganisation 14 är en lämplig organisation med tanke på nuvarande omvärldsläge och dagens hotbild, men föreslår vissa justeringar som t ex möjligheten att kunna strida i brigad föreslås i studien. Men vi kommer aldrig med prolongerade anslag att ha råd att uppfylla kraven i inriktningsbeslutet med tanke på behoven av materielomsättning och materielutveckling vilket leder oss tillbaka till frågan om kvalitet och kvantitet.

Finns det ett tydligare nationellt fokus?

– Till skillnad från tidigare föreslår vi att närområdet ska vara dimensionerande för hela Försvarsmaktens utformning, även för markstridskrafterna. Vi gör verkligen nytta i internationella operationer och vi tror på internationell tjänst som ett sätt att vidmakthålla god kvalitet men vi kommer inte att ha råd att göra det i samma omfattning som tidigare, man

måste rätta de säkerhetspolitiska ambitionerna internationellt efter de styrkor vi kommer att ha tillgängliga.

Vilka är de viktigaste nationella intressena?

– Vi föreslår att regeringen bör göra en analys där de strategiska nationella intressena definieras för att utveckla en nationell säkerhetsstrategi. En sådan analys finns inte i dag, och vi menar att den krävs för att definiera de olika säkerhetspolitiska instrumentens, inte minst Försvarsmaktens, roller. Vad är viktigast och varför? Under 2000-talet har det varit en tydlig profil mot internationella insatser och det vidgade säkerhetsbegreppet har fått genomslag. Försvarsplaneringen har legat i dvala och vi har tappat mycket kompetens. Här håller vi på och återtar kompetens och har nu en försvarsplan.

Perspektivplanen 2013:

- Närområdet i fokus
- Kvalitet före kvantitet
- Hög tröskeleffekt
- Samarbete i Norden
- Bidra till politisk handlingsfrihet
- Nya förmågor behöver utvecklas
- Balans mellan uppgifter och resurser

Förmågor som bör stärkas/introduceras:

- Cyberförmåga
- Rymbaserade förmågor
- Obemannade system.
- Skydd mot ballistiska robotar och kryssningsrobotar
- Fjärrstridsmedel

Är uppgifterna otydliga?

– Försvarsmaktens uppgifter är tydligt beskrivna, det som inte är helt klart är hur man ska utnyttja militära maktmedel i förhållande till andra hot, risker och sårbarheter mot vårt samhälle inom ramen för det vidgade säkerhetsbegreppet. Vi menar att en säkerhetsstrategi behöver skilja på aktörsbaserade hot och risker och sårbarheter. En översvämmning är inget hot mot vår nationella existens, sannolikt inte en it-attack heller om den inte genomförs av en motståndare med förmåga, vilja och tillfälle att omstörta vårt samhälle.

Hur ser ni på den säkerhetspolitiska utvecklingen av framtida konflikter?

– Tröskeln för att använda militära maktmedel kommer att sänkas i och med teknologikutvecklingen. Man kan påverka andra stater på avstånd utan att utsätta de egna medborgarna för fara och det är lättare att genomföra överraskande operationer. Vi behöver därför bli bättre på övervakning, både med sensorer, under rättelseinlämning och i cybervärlden. Vi behöver en offensiv militär cyberförmåga, som kan påverka det fysiska stridsfältet och vara helt taktiskt integrerad. Vi behöver även kunna skydda våra egna system. På stridsfältet kommer gränserna mellan de operativa miljöerna att suddas ut genom att strid kommer att genomföras med system i samverkan. En annan utveckling är den av obemannade farkoster med underrättelse- och bekämpningsförmåga, vilken kommer att finnas på alla arenor, inte bara luft utan även sjö och mark.

Hur påverkas vårt närområde?

– Omvärldsanalysen visar att den militära styrkebalansen kommer att förändras avsevärt till 2020. Ryssland blir starkare, Europa svagare och USA fokuserar alltmer på Asien. Det finns inget hot mot Sverige i dag, alla är bebjänta av att Östersjön förblir ett fredligt innanhav. Men ökad handel och sjötransporter, av bland annat energi som exempelvis de ryska gasledningarna, gör att säkerhetsintressena i vårt närområde ökar, inte minst för Ryssland. Östersjön är vårt prioriterade område men vi måste även ta hänsyn till utvecklingen i Arktis och övriga Europa. Tittar man globalt kommer skyddet av flöden (finansiella, energi, information, handel, personella) att vara avgörande för västvärldens fortsatta utveckling.

Namn: **Ronny Modigs**
Bakgrund: **Officer vid Dalregementet/I 13. 1995–2008 Specialförbanden. 2006–2008 Förbandschef för Särskilda skyddsgruppen. 2008–2011 Utvecklade nordiska samarbetet. 2011–nutid Chef Sektionen för långsiktig utveckling och analys vid Ledningsstabens inriktningsavdelning.**

FOTO: JOHAN LUNDAHLN/COMBAT CAMERA

Hur skulle vi klara en väpnad konflikt?

– Vi har redovisat till regeringen att vi inte enskilt klarar ett begränsat militärt väpnat angrepp 2020, vilket det står att vi ska klara, Redan 2020 kommer vi att ha stora utmaningar att uppfylla inriktningsbeslutet, utmaningar som accentueras mot 2030. Vi måste avsevärt utveckla samarbetet med andra. Vi övar med Nato men får inte ha ömsesidiga försvarsförpliktelser vilket begränsar våra möjligheter att lösa uppgiften tillsammans med andra. Vi föreslår att vi ska öka interoperabiliteten med Nato och andra partners för att på så sätt skapa politisk handlingsfrihet att ta steget och försvara Sverige tillsammans med andra om vi väljer det.

Är samarbete lösningen?

– Inget tyder på att samarbete ger så substantiella ekonomiska vinster så att vi kan komma till rätta med de obalanser Försvarsmakten har. Det finns dock mycket att göra, exempelvis när det gäller utveckling av förmågor, kompetenscentrum och gemensam incidentberedskap. Då kan vi få högre effekter men inte lösa alla utmaningar. En del förmågor, t ex på rymdområdet eller försvar mot ballistiska robotar, är så dyra att väldigt få nationer kan utveckla dem själva. Sverige har en unik fördel med en rymdstation norr om polcirkeln, det bör vi använda i samarbeten. Rymden kommer att bli mer användbar för bland annat övervakning och kommunikation och

används även mot oss. Hur vi skyddar oss mot missiler och ballistiska robotar är en annan viktig fråga. Det är tekniskt svårt och vi behöver uppgradera och eventuellt utöka vårt luftförsvar, inte minst för att kunna skydda befolkningscentrum. Man kan delta i ett gemensamt robotförsvar genom att t ex bidra med sensorer och information, inte nödvändigtvis med bekämpningssystem.

Ni vill inte avveckla hemvärnet, vilket man kan få uppfattning av i de tidigare perspektivplanerna?

– Absolut inte, hemvärnet har dock precis som alla andra förbandstyper fått ta sin del av de ekonomiska konsekvenserna de senaste åren. Som vi ser det är hemvärnet en grundbult i det nationella försvaret och skyddet av viktiga militära och civila objekt. Det är inte ifrågasatt från vår sida utan vi har snarare funderat på hur man kan höja den operativa effekten.

Ett förslag är att utveckla hemvärnsförbanden till enklare skyttebataljoner?

– Vi har tittat på en mängd alternativ, men inte analyserat det djupare. Idéerna är över lag positiva för hemvärnet men det är ett antal saker som måste till för en så stor ambitionshöjning, bland annat måste hemvärnsförbanden utvecklas materiellt och öka sin övningstid avsevärt för att kunna lösa andra mer kvalificerade uppgifter än i dag. Konsekvenserna ekonomiskt och personalförsörjningsmässigt blir så stora att vi inte har sett det som rimligt att utveckla detta vidare. ●

VETA MER OM NÅGOT?

Maila intervjutips till red@tidningen hemvarnet.se

Duellen

Överbefälhavaren Sverker Göranson har sagt att Sverige bara klarar av att försvara sig mot ett angrepp med ett begränsat mål i ungefär en vecka. Vi ställde därför frågan: Bör Sverige ansöka om Natomedlemskap?

NEJ

Sven Hirdman
Ledamot Krigsvetenskapsakademien, tidigare statssekreterare och svensk ambassadör i Moskva.

Vilka är argumenten mot ett Natomedlemskap?

– Vad betyder Natomedlemskap om vi är i en krigssituation? Blir det en krigssituation i Europa så blir vi med alla säkerhet indragna och kommer att utsättas för motåtgärder, i form av krigshandlingar. Är vi inte med är det fortfarande en risk, men har vi ett bättre försvar så har vi en sportslig chans att inte bli anfallna. Vi har inte en så strategisk betydelse att det motiverar ett isolerat anfall mot Sverige.

Vad har Gotland för betydelse?

– Det finns flera krigsscenarioer: ett isolerat angrepp på oss är osannolikt. Vid en lokal konflikt mellan Baltikum och Ryssland finns däremot risken att Nato vill utnyttja svenskt territorium och Ryssland vill förhindra det. Men Baltikum har hela Natos avskräckande styrka bakom sig och ett nytt krig i Europa är osannolikt.

– I fredstid skulle ett svenskt Natomedlemskap påverka den säkerhetspolitiska situationen i Östersjöområdet negativt. Ökad rysk militär verksamhet kring Östersjön och ökad övningsverk-

samhet för Nato leder till ökad spänning och risk för incidenter vilket är en klar försämring av vårt försvarspolitiska läge. Vår säkerhet blir inte bättre av detta.

Men vår överbefälhavare säger att vi inte kan försvara oss själva mer än en vecka?

– Vi har rustat ner för mycket. Vi har en folkrättslig skyldighet att upprätthålla vår territoriella integritet. Alla länder har militärövningar och vi måste kunna övervaka vårt territorium och skydda det mot kränkningar. Kan vi inte det, får det utrikespolitiska konsekvenser.

Vad är då lösningen?

– Öka försvarsanslagen med femtio procent, från 1 till 1,5 procent mot tidigare 3 procent. Satsa på vår utrikespolitik och genom diplomati verka för nedrustning och mera öppenhet mellan stormakterna och deras allierade och på så sätt minska riskerna.

Ett argument för medlemskap är att vi får ökat inflytande, bland annat vid internationella insatser?

– Det är ett dåligt argument, det är Nato som vill ha med oss. Vi har det inflytande vi behöver i de operationer vi väljer att delta i. Vi har fått många förmåner och har närmare relation med USA än vissa Natoländer. Utomeuropeiska operationer bör göras via EU och FN, inte Nato.

Är det inte en fara att vi redan ses som medlemmar eftersom vi övar med Natoländer?

– Vi har samma teknologiska standarder så det är inte konstigt att vi övar tillsammans. Även om vissa vill se oss som "hemliga Natomedlemmar", så är det väldigt tydligt att antingen är man med eller inte, vilket generalsekreteraren Anders Fogh Rasmussen uttalat. Andra länder

vet att vi är militärt alliansfria. Vi har samma politik som Finland. För övrigt är det helt osannolikt att en folkröstning i Sverige skulle ge stöd för Natomedlemskap.

Gör inte solidaritetsförklaringen det svårt för oss att stå utanför en konflikt?

– Den är inte trovärdig. Att ett land som inte kan försvara sig självt ska försvara andra är orimligt. Den förpliktar inte Sverige, och andra länder har ingen skyldighet att hjälpa oss militärt. Solidaritetsklausulen i EU-fördraget har annan karaktär, men där kan vi avgöra vilken typ av hjälp vi vill bidra med. ●

I år deltog svenska förband i ett trettiotal internationella övningar. Till de större hörde bland annat Northern Coast, Steadfast Jazz, Joint Warrior, Red Flag och Arctic challenge exercise 2013. Vartannat år deltar vi även i Cold Response i Norge. På bilden luftlandsätter tyska 27:e luftburna brigaden fallskärmsjägare på Gotland för att evakuera civila under övningen Northern Coasts.

J A

Mike Winnerstig
Ledamot i Krigsvetenskapsakademien, fil dr statsvetenskap

Vad talar för ett medlemskap i dag?

– Under det kalla kriget hängde

vår säkerhetspolitik ihop logiskt; vi skulle

inte lägga oss i om andra blev angripna och vi kunde försvara oss själva under en tid. Vi hade även ett totalförsvar som i dag i stort sett är nedlagt. Vi har gjort en så dramatisk förändring av Sveriges försvar att vi inte längre kan hävda

att vi kan försvara hela landet, vilket en al-

liansfri stat måste kunna för att vara trovärdig. Att gå med i Nato nu skulle göra vår säkerhetspolitik logisk och trovärdig igen. Ett alliansmedlemskap är som en försäkring och vi saknar just nu en sådan.

– En annan skillnad är att under det kalla kriget hade vi två konkurrerande maktblock och Finlands avtal med Sovjetunionen gjorde att de inte kunde gå med

i Nato. Hade vi gått med hade Finland hamnat i en väldigt dåligt situation med eventuella krav från Sovjetunionen om flygbaser på finsk mark och liknande. Den risken löper inte Finland i dag, utan både Sverige och Finland skulle kunna gå med i Nato utan problem.

Hur påverkar den svenska solidaritetsförklaringen vår säkerhet?

– Solidaritetsförklaringen från 2009 innebär att vi kommer att spela en aktiv roll om ett annat nordiskt land eller EU-land blir angripet. Problemet är att vi minskat vår militära förmåga samtidigt som vi sagt att vi inte står utanför konflikter. Om någon har negativa avsikter i vårt närområde vet de att Sverige kommer att stå på andra sidan. Vi är nu i det läget att vi inte kan försvara oss själva, inte har några

alliansgarantier från någon annan samtidigt som vi lovat att hjälpa till om andra blir angripna. Det är en uppenbart ohållbar situation på lång sikt.

Hur tolkar du Försvarsmaktens perspektivplan?

– Oavsett vilken framtida inriktning man väljer för Försvarsmakten så framhålls där på flera ställen att vi är beroende av andra och behöver militär hjälp för försvaret av Sverige. Detta är radikalt men realistiskt. Vi kan inte försvara oss helt själva längre.

Du hävdar bland annat att Nato är den enda fungerande militära organisationen i Europa?

– Ja, när det gäller militärt försvar

i Europa. Vi får starkast möjliga militära skydd, Nato står för 54 procent av världens samlade militära utgifter. Ingen tror längre att EU kommer att ha någon betydande roll i försvaret av EU-länderna. Tre av fem nordiska länder är redan med i Nato och de vill inte ersätta det med något annat samarbete.

Vad menar du med att Sverige riskerar att skapa strategisk osäkerhet?

– Vi har bland annat haft flygövningar med Norge, USA och Storbritannien där vi tillsammans övat luftstrid och bekämpat markmål i Norrbotten. En eventuell angripare måste anta att vi tränar med dem som vi tänker slåss tillsammans med. Men blir det en konflikt så vet ingen vilken sida vi är på, eftersom vi inte öppet talat om detta. Vissa säger att det förhållandet är krigsavhållande men det kan även göra att vi blir indragna utan back-up av Nato eller annat militärt samarbete.

En del hävdar att det kommer att påverka relationen med Ryssland negativt?

– Kommer Ryssland att angripa oss om vi går med i Nato? I så fall borde det även gälla alla länder som gått med under de senaste femton åren, och som också nästan alla är EU-medlemmar. Ryssarna kommer inte att tycka om att vi öppet går med men de kommer att acceptera detta fort. Vi har möjlighet att välja själva och vi måste kunna föra en politisk debatt om frågan.

Hur påverkar det oss internationellt?

– Går vi med i Nato som är en helt mellanstatlig organisation så får vi ett starkt internationellt inflytande och har möjlighet att lägga in veto även mot förslag från USA. Ska vi samarbeta, öva och delta i internationella insatser så borde vi vara med och bestämma. ●

De regionala staberna

I JANUARI I ÅR upprättades de fyra militärregionerna vars uppgifter är att leda territoriell verksamhet och samverka med det civila samhället. Det innebär att hemvärnsförbanden har fått en tydlig chef som leder dem vid olika former av militära insatser och som samordnar stödet till det civila samhället i fred. ●

MILITÄRREGION VÄST (SKÖVDE)

Stabsbefattningar: 57
(Yrkesofficerare: 24, reservofficerare: 17)
Ledningspluton: 44

MILITÄRREGION SYD (REVINGE)

Stabsbefattningar: 57
(Yrkesofficerare: 24, reservofficerare: 17)
Ledningspluton: 44

MILITÄRREGION NORD (BODEN)

Stabsbefattningar: 57
(Yrkesofficerare: 24, reservofficerare: 17)
Ledningspluton: 44

MILITÄRREGION MITT (KUNGSÄNGEN)

Stabsbefattningar: 82
(Yrkesofficerare: 32, reservofficerare: 44)
Ledningspluton: 44

Huvuduppgifter:

1. Samverka med regionala och lokala aktörer.
2. Leda säkerhets- och under rättelsetjänst inom regionen.
3. Leda underställda förband (hemvärns- och/eller insatsförband)
4. Upprätthålla regional skyddsobjektsförteckning.
5. Genomföra regional försvarsplanering och stödja högre chef med försvarsplanering.

6. Stödja operativ- och/eller taktisk chef som löser uppgift inom regionen.

Övriga uppgifter:

1. Samordna stödet till mobilisering/aktivering inom egen region.
2. Samordna transporter inom regionen.
3. Utgöra Försvarsmaktens representant i lokal och regional krisberedskapsplanering.
4. Understödda tilltransporterade internationella enheter regionalt.

Typinsatser

1. Leda daglig säkerhets- och underrättelsetjänst, samverka och att upprätthålla anbefalld beredskap inom tilldelat område.
2. Leda beredskapsförband, bevakningsförband (även tillfälligt sammansatta) och/eller mindre stödsatser till samhället. (krigsförband/hvförband, omedelbart/inom några timmar, från timmar till veckor)

3. Ledning och samverkan vid en begränsad kris och/eller större stödsatser till samhället. (Hävda markterritoriell integritet (i fred), efter regeringsbeslut även civila skyddsobjekt. Krigsförband/hvförband, omedelbart/inom några timmar, från timmar till veckor)

4. Ledning och samverkan vid allvarlig kris eller väpnat angrepp på svenskt territorium. (Möjliggöra krigsförbandens verksamhet, trygga samhällskritisk infrastruktur. Efter dygn.)

VI HAR BESÖKT Militärregion Väst som har sitt säte i Skövde. Fredrik Ståhlberg, chef för Skaraborgs regemente, är tillika regionens chef. Området omfattar Västra Götaland, Halland, Örebro och Värmland.

– Vi har bara funnits i elva månader så vi är en väldigt ny organisation. Vi har lagt mycket tid på att knyta kontakter med länsstyrelserna, länspolismästarna och andra civila aktörer, säger Fredrik Ståhlberg.

– Det känns väldigt bra, äntligen tar vi ett regionalt ansvar och samordnar Försvarsmaktens stöd till samhället. Hemväret är regionens absolut viktigaste resurs och med det goda samarbete vi har inom Väst har vi bättre möjligheter till samordning och stöd. Det finns en uppsjö med positiva exempel där hemvärnsförbanden löst uppgiften på ett alldeles utmärkt sätt, det beror på den kompetens som finns i förbanden, säger Fredrik Ståhlberg.

I regionen finns fyra organisationsenheter som utbildar hemvärnsförband: Skaraborgs regemente, Luftvärnsregimentet, Försvarsmedicincentrum och Livregimentets husarer. Dessutom ligger Trängregimentet, Skaraborgs flygflottilj samt Försvarsmaktens telenät- och marktelefonförband inom regionens ansvarsområde.

Hur går arbetet med försvarsplaneringen?

– Vi har kommit en bra bit på vägen och jag har ordergivning strax innan jul till hemvärnsbataljonscheferna och cheferna för respektive organisationsenhet som en

fortsättning på försvarsplaneringen. Hemvärnsförbanden har redan i dag ett antal uppgifter att jobba mot. Genom försvarsplaneringen kan vi bli lite mer spetsiga i uppgifterna och genom att förbättra styrningen från militärregionen kan vi bli ännu bättre. Det är ett konstant arbete och vi kommer att överse det varje år.

Vilka utmaningar ser du?

– En av de viktigaste frågorna är ledningssystem, att vi får en bra tillförsel av materiel i närtid så vi kan leda hemvärnsverksamheten, även om vi går upp i beredskap.

Hur har responsen varit?

– Vi har blivit väldigt bra mottagna, både av civila myndigheter och av hemvärnspersonalen. Det är med stor ödmjukhet som vi tar oss an uppgiften eftersom hemväret arbetat med det här

en lång tid. Det är berömvärdt med vilken kraft och vilja hemvärnssoldaterna tar sig an uppgifterna och de civila aktörerna känner att de behöver öka sitt engagemang.

Du är både regementschef och chef för militärregionen, hur går det att kombinera?

– Man måste ha en väldigt genomarbetad ledningsplan och mina staber ger mig ett utmärkt stöd. Det är i staberna som analys och beredning sker, vilket ger mig ett bra beslutsunderlag. Min utmaning är att jag som chef MRV har tio hemvärnsbataljoner och som chef P4 har sju krigsförband att utveckla så jag kan inte alltid vara med på alla övningar. I år har jag lagt ett femtontal helger på att besöka hemvärnsförbanden och nästa år ska jag kraftsamla på dem i Halland och Värmland. ●

Det är med stor ödmjukhet som vi tar oss an uppgiften eftersom hemväret arbetat med det här en lång tid.

Fredrik Ståhlberg

Så fungerar MR-staben

Vi har intervjuat några av officerarna i Militärregion Väst om deras befattning.

Agne Gustavsson

Chef planerings- och utbildningsavdelningen J5. Pansarofficer P4, stabschef P4, rikshemvärnsavdelningen på Högkvarteret, Chef Skaraborgsgruppen.

– Jag ville vara med från början och med min bakgrund på rikshemvärnsavdelningen och som utbildningsgruppchef kan jag bidra med hemvärnskunskap.

Vad ansvarar du för?

– Jag arbetar med planeringsuppgifter, verksamheten under året samt den övergripande försvarsplaneringen både inom Försvarsmakten och mot det civila kontaktnätet som exempelvis elbolag. Jag tar hjälp av olika planeringsgrupper och arbetar även med erfarenhetshantering på staben och ansvarar för utbildningar och övningar som LTÖ:er och fältövningar. Hur ser planerna ut nästa år?

– Under nästa år ska vi agera högre chef vid hemvärnsbataljonernas förbands KFÖ:er, vi har gjort en plan på tre år för att beta av bataljonerna. Vi arbetar inte med utbildningen av hemvärnsförbanden, vilket utbildningsgrupperna gör, utan bara med dem som krigsförband. Däremot kan vi ge riktlinjer om vad de bör kunna utifrån deras tänkta krigsuppgifter.

Hans Lindgren,

Ledningschef J6. Arbetat med ledningsfrågor på A9 och regementsstaben P4.

– Jag blev placerad här, det är lite av en nystart att få samverka med civila myndigheter.

Vad gör ni?

– På min avdelning har vi hand om signal-skydd, samband, informationssystem och ledningsplutonen. Jag stöder även chefen för militarregionen i ledningsfrågor. Den största utmaningen är att få ihop ledningen med hemvärnsförbanden, ledningssoldater och ledningsbefäl är en bristvara. Vi måste också rekrytera ledningsplutonen och utbilda de soldaterna.

– Det första halvåret hade jag även det övergripande ansvaret för försvarsplaneringen. Vi har återupptagit den nationella försvarsplaneringen och i det ligger att se över skyddsobjekten samt vilka uppgifter hemvärnsförbanden ska ha. Militarregionerna ansvarar för registerhållningen av skyddsobjekten, vissa kan man öva vid i fredstid, andra inte.

Hur är det med ledningsmateriel?

– Det är mycket ledningsmateriel på väg in men det finns stora brister. Med mer avancerade ledningssystem kommer det att bli behov av driftledare och annan specialiserad personal i hemvärdet.

Kan ni lösa det med egna utbildningar?

– Det tror jag absolut, men det är svårt att utbilda soldater från grunden. Man behöver en civil utbildning som driftledning av informationssystem eller it-tekniker, så kan vi utbilda dem i de militära applikationerna.

Claes-Göran Johansson

Stabschef. Artillerist A8, A9, Pliktverket, P4.

– Jag blev tillfrågad och såg det som en utmaning med ett nytt förband som skulle sättas upp. Jag började arbetet med staben den 1 december 2012. Folk har visat ett stort intresse och i dagläget saknar vi bara fem befattningar och vi rekryterar för dem nu. Det är specialbefattningar som läkare, tekniker och personalchef.

Vad gör stabschefen?

– Jag ansvarar för MRV:s stab som förbandschef. Uppgiften är att leda och samordna stabens verksamhet. Jag samverkar även med civila aktörer och ingår tillsammans med länsstyrelsernas beredskapsdirektörer i styrgruppen för ett projekt som ska utveckla civil – militär samverkan i fred som kris och krig.

Hur har uppstartsarbetet gått?

– Jättebra, personalen är väldigt positiv och engagerad i uppbyggnaden av staben. Vi tar fram rutiner för insatser från eftersök till kriser och höjd beredskap. Vi är insatta dagligen i allt från underrättelsetjänst till stöd för samhället. Vecka 45 genomförde vi en ledningsträning där bland annat länsstyrelsen från Halland deltog. Scenariot var en storm typ Gudrun och en omfattande våldshandling. Det var en nyttig övning som visade att vi är på rätt väg. Vi genomför en fältövning varje år, där hemvärnsbataljonscheferna och utbildningsgruppcheferna bjuds in, då övar vi med olika scenarier. Under 2014 koncentrerar vi oss på krigsliknande förhållanden med höjd beredskap och på att leda de hemvärnsbataljoner som finns i vårt område.

Har ni fått ett bra mottagande?

– Ja, mottagandet från civila myndigheter och hemvärn har varit väldigt positivt.

Torbjörns Svahn

Insatsledare J3. Infanterist I5 Borås, Mentor i Afghanistan (OMLT-team) för skyttekompani, Chef för insats- och bevakningsavdelningen samt garnisonsavdelningen på P4,

– Jag ångrar inte en sekund att jag kom hit, det är en nytändning och roligt att bygga upp något från början. Jag har exempelvis tagit fram en checklista med grundläggande information om olika typer av insatser.

Tjänsten är mycket intressant och det gläder mig att gå till jobbet och arbeta med hemvärdet, de ställer upp mangrant och är professionella. Jag visste väldigt lite om hemvärdet innan och hade nog en del fördomar, men det har ändrats till det positiva.

Vad är insatsledarens roll?

– Vi är fem insatsledare som går på ett rullande schema dagtid. All militär personal på staben turas om att gå vakthavande befäl på kvällar och nätter. Vi är det civila samhällets väg in till Försvarsmakten och det finns alltid någon i tjänst här i huset.

– Vi skriver krigsdagbok, sammanställer veckorapporter och rapporter till chefen Insats. Det sker mycket annat än skarp insatsledning, vi sammanställer även statistik om insatserna och vi går kurser för kompetensutveckling och kunskapsinhämtning samt övar personliga färdigheter som pistolskytte och har fysisk träning.

Vad gör ni när telefonen ringer?

– Vi leder och samordnar och tar det juridiska beslutet vid LSO-insatser, enligt Lagen om stöd vid olyckor. Vid andra typer av insatser som ammunitionsröjning är det chefen Insats som fattar beslut. Vid ett eftersök ringer vi och ger en muntlig order till den organisationsenhet det gäller, exempelvis Luftvärnsregementet som i sin tur kontaktar Hallands hemvärnsbataljon. Sedan gör vi en skriftlig order och hör av oss regelbundet om läget och om polisen behöver eventuell extra hjälp. När polisens insatsledare anser att insatsen ska avslutas så skriver vi en formell order.

Vi har haft 26 eftersök och sju andra stödin-satser i vår region i år, till en kostnad på över en miljon.

Linda Kits

Tjef chef 3:e hvledningspluton för regional stab. Strilbefäl flygvapnet, Stf ledningspluton-chef 42:a Mekbat.

– Egentligen är ledningsplutonchefen en hemvärnsbefattning, men för att kunna starta upp rekryteringen och utbildningen och snabbt få ihop en pluton så sattes en yrkesofficer på befattningen de första två åren. I dag rekryterade jag två soldater till så vi har totalt 13 av 44 befattningar tillsatta, de första soldaterna börjar tjänstgöra vid årsskiftet.

Vad är ledningsplutonens uppgifter?

– Ledningsplutonen består av hemvärnspersonal som skall stödja militärregions-taben med sambands-tjänst, expeditionstjänst och transporter. Personalen i plutonen får möjligheten att stödja en stab som arbetar skarpt dygnet runt med insatser i hela västra Sverige, vi arbetar på en hög nivå eftersom stabens högre chef är chefen Insats på Högkvarteret.

Vad gör de olika delarna?

– Plutonen består av en chefsgrupp, en sambandsgrupp, två stabsgrupper och en transport- och ordonnansgrupp. Plutonchefen och chefsgruppen leder plutonen så att personalen som arbetar i skift dygnet runt kan sköta sina arbetsuppgifter. Stabsgrupperna består av stabsassistenter som stödjer staben med expeditionstjänst. Sambandsgruppen består av signalister och driftledare som stöder staben med drift av sambands- och ledningssystem. Transport- och ordonnans-troppen stöder staben med transporter vid bland annat chefsbesök och har bandvagnar, Toyota Land Cruiser, minibussar och personbilar, även mc-ordonnanser ingår i troppen.

– Det finns många tekniska befattningar på sambandsgruppen som datatekniker och driftledare som kräver speciell utbildning och det kommer att krävas viss lokal utbildning både av stabs- och sambandsgrupperna. Vi kommer att lägga upp övningarna som för de vanliga hemvärnsförbanden med KFÖ och SÖF.

Civil beredskap

Sveriges beredskap bygger på antagandet att ett väpnat angrepp är osannolikt. Riskerna som identifieras handlar framför allt om terrorism, allvarliga olyckor, väderkatastrofer, långvariga elavbrott eller kollapsade it-system. Sedan kalla kriget tog slut och Sverige blev medlem i EU bygger beredskapen på att handeln fortsätter även i en krissituation.

Hemvärnssoldater samverkar med polisen vid en inpasseringskontroll under en övning i Göteborgs hamn.

DETTA ÄR SCENARIOT: Något mycket allvarligt, oförutsett händer. Sverige tvingas stänga sina gränser, handeln med utlandet upphör. Hur klarar samhället att upprätthålla grundläggande behov av till exempel vatten, mat och medicin? Exakt hur allvarlig en kris blir är starkt beroende på hur långvarig den är och krisens art. Många aspekter av beredskapen hänger starkt ihop: hamnsäkerhet, import av drivmedel, logistik och livsmedel till exempel.

HÄR INTILL PRESENTERAS i grova drag hur beredskapen och sårbarheten ser ut för olika aspekter som är viktiga för att samhället ska fungera.

LÄKEMEDEL

Varje landsting har ansvar för att ha beredskapslager med läkemedel. Normalt har de lager för några dagar upp till en veckas bruk. Socialstyrelsen har lager med begränsade mängder medicin, framför allt mot virus vid allvarliga influensautbrott, men också

motgifter mot till exempel ormbett och rabies. Sverige är starkt importberoende av läkemedel sedan Astra Zeneca har lagt ner sin inhemska tillverkning.

LIVSMEDELSBEREDSKAP

Sveriges självförsörjningsgrad på livsmedel varierar starkt mellan olika produkter. Jordbruket är beroende av import av insatsmedel, som gödsel, foder och diesel. Brist på kvävegödsel skulle snabbt innebära mindre avkastning framför allt på specialiserade växtodlingsgårdar. Gårdar som har både djur och växtodling blir mindre sårbara, men det beror också på hur mycket importerat djurfoder som produktionen är beroende av. Sverige har inga beredskapslager med livsmedel och insatsmedel kvar. I butik finns varor för upp till två dagars normal konsumtion.

HAMNAR

En tredjedel av all handel till och från Sverige passerar Göteborgs hamn, som är Skandinavien största. Sedan terror-

attackerna i USA 2001 skärptes reglerna för säkerhet i hamnar. Alla hamnar ska ha en hamnskyddsplan, som till exempel reglerar hur människor har tillträde till olika delar av hamnområdet. Det finns tre skyddsområden. Den högsta är när risken för att något ska hända bedöms som överhängande. Då kan till exempel tillträdet begränsas och id-kontroll ske för alla som rör sig på området.

ELEKTRICITET

Beredskap för elförsörjningen finns på många olika nivåer i samhället. Svenska kraftnät kan bistå med till exempel personal och

material, Försvarsmakten med transporter och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har elverk i lager som kan lånas ut till drabbade områden. Det finns också reservkraftverk som producerar el oberoende av stamnätet, men de kan inte

täcka det normala dagliga behovet av el. Centrala samhällsfunktioner som landets styrelse, polisen, SOS Alarm och större sjukhus har egna reservkraftstationer. Under stormen Gudrun blev 730 000 hushåll strömlösa.

VATTEN

Dricksvattentillgången är beroende av att vattnet inte är farligt och att distributionen fungerar. En del kommuner har reservvattentäcker och en del vattenverk har reservkraftsaggregat. Dricksvattenproduktionen har gradvis blivit mer och mer automatiserad och beroende av olika typer av datorbaserade styrsystem. Det innebär risk för att obehöriga kan ta sig in i systemen. Det finns en krisgrupp som förvaltar sex nationella lager med utrustning för nödvattenförsörjning.

BETALMEDEL

I samhället finns sedlar till ett värde av 91 mil-

jarder kronor och detaljhandeln omsatte 2011 omkring 575 miljarder. Transaktioner av pengar blir allt mer beroende av fungerande telekommunikation och elförsörjning. En annan sårbarhet är att marknaden för elektroniska betaltjänster är starkt beroende av ett fåtal aktörer.

KOMMUNIKATION

Långvariga elavbrott är det största hotet mot kommunikationssystem. Det fasta telenätet avvecklas, det mobila nätet byggs ut. Det finns på olika håll belastningsproblem och problem med dålig täckning i mobilnätet. I en krissituation i mobil- och telenätet finns inga garantier för att det går att ringa till SOS Alarm. Om det inte går att nå SOS Alarm via telefon kan räddningstjänsten besluta om att ställa ut fordon som kan användas för nödsamtal. Teracom som distribuerar radio- och tv-sändningar har reservkraftverk till sina sändare precis som vissa större nyhetsredaktioner.

DRIVMEDEL

Alla länder inom IEA-samarbetet ska ha lager med olja som ska räcka i 90 dagar. I EU råder dieselbrist. För en fungerande distribution av varor och för ett fungerande jordbruk är Sverige starkt dieselberoende. Kraftigt höjda drivmedelspriser skulle drabba distributionen av varor och riskera att slå ut stora delar av jordbruket. Det finns också en liten inhemska dieselproduktion i Sverige baserad på bioenergi.

– Utan diesel stannar gårdarna och hela logistikkedjan. Det är en väldigt stor sårbarhet. Det finns i dag ett stort underskott av diesel i Europa till följd av att det blivit populärt med dieselbilar för privatpersoner. Det finns en risk med att priser går upp eller att man i ett politiskt läge stryker en kran för att markera något, säger Pär Bygdesson som är vd på Livsmedelshandlarna.

Skarpladdade

REKRYTER

Plutonen framrycker mot sitt anfallsmål när de stöter på beväpnade motståndare. Plutonchefen fattar beslutet att göra en kringgång med två grupper för att så snabbt som möjligt lösa sin huvuduppgift, att ta och skydda objektet.

V

Vi befinner oss på ett regnigt övningsfält på västkusten. Soldaterna i plutonen består av GMU-rekryter från flygvapnet med ak 5:or och grupp- och plutonchefer är hemvärnsbefäl med ak 4:or. Bohusdalsgruppens tio dagar långa plutonchefskurs har lagts ihop med slutövningen för de två GMU-plutonerna från Bohusdalsgruppen respektive Skaraborgs flygflottilj.

När förrådet är taget använder man ett av de två hundekipagen från hemvärnet för att söka av byggnaden. När eld upphör ljuder samlas man för utvärdering.

– Det är inte fienden som är det viktigaste utan objektet. Ni hade förpatrull med hund som gav två indikationer på människor som stämde, säger instruktören.

– Vilka mer lärdomar kan vi dra? fortsätter han.

– Sambandet med plutonchefen, vi tappade kontakten, säger Robert Gustafsson som varit gruppchef.

Under anfallet blev det problem med radiosambandet och Fredrik Olausson som agerat plutonchef är självkritisk.

– Det gick inte som planerat, jag stred upp mig och började tänka irrationellt. Jag behöver bättre organisation på gruppcheferna så de är med mig i början av framryckningen, så man minimerar kommunikationsbristerna, säger han.

– Jag ska sakta ner och tänka mer i klossar, jag är nere och rör i gruppnivå. Jag är gruppchef och går mest kursen för att stötta min plutonchef, det tog lite tid men vi tog objektet. Det är jättekul att vi kan samöva med GMU, sammanfattar han.

Instruktören poängterar att en växelvis framryckning med två grupper under strid

ska ledas av plutonchefen, men att gruppcheferna måste underlätta för chefen med positiv rapportering.

REKRYTERNA OCH hemvärnssoldaterna går tillbaka till startpunkten för att ladda om och byta befattningshavare innan nästa genomförande. Daniel Ridell, ställföreträdande GMU-plutonchef, tillhör liksom rekryterna Norrbottens flygflottilj i Luleå. Men de tjänstgör på Skaraborgs flygflottilj i Sätenäs.

– Det är bra för GMU-rekryterna att se någon annan truppöra och få göra lite mer avancerade saker än de egentligen ska klara efter tre månader. Fokus ligger ju på enskild soldat men under plutonchefskursen har de även fått öva skarp strid i

pluton. Vi har lyckats få upp dem till en hög nivå och plutonchefskursen har elever så det är genomförbart. Det gör att vi i befälslaget kan vara säkerhetskontrollanter. Det har inte varit soldater på Sätenäs sedan 2005 så alla tycker det är kul att få rekryter igen.

Vad tycker du om övningen?

– Det är ett väldigt bra upplägg med ordning och reda. Det är en förmån för oss att vara med.

Plutonchefskursen har bara elva elever kvar, eftersom det varit bortfall på grund av sjukdom och arbete.

– Vi har uppfattat att chefsutbildningen är så central att vi genomför den ändå, vi har två elever utifrån, säger den

12 : 11

Hunden gör en markering och förpatrullen gör en kort paus innan man fortsätter mot anfallsmålet.

12 : 53

När objektet är taget görs ett yttre genomsök av byggnaden för att hitta eventuella tecken på sabotage.

15 : 33

Rekryten Agnes Holmer är redo för ännu ett genomförande, planen är att fortsätta i hemvärnet efter muck.

16 : 06

– Magasinsbyte! Stridsskjutning med skarp ammunition i terräng ställer höga krav på säkerheten, efter nästan tre månaders utbildning är rekryterna vältränade.

17 : 36

Mörkret och den snåriga terrängen gör det svårt att se målen men gnistorna visar var kulorna träffar.

”Det var en impulsgrej, jag var trött på livet”

anfallsmålet frågar jag en av rekryterna varför han sökt sig hit.

– Det var en impulsgrej, jag var trött på livet. Det har varit skitkul och mer lärorikt än jag trodde. Jag har inte ångrat mig en sekund och har lärt mig mycket mer än att skjuta med vapen. Jag ska fortsätta på F 7 efteråt, säger Oskar Wodén, som med sina 22 år tillhör de äldsta i plutonen.

Hans stridsparskamrat Erik Schevelius flickar in:

– Ja, det har varit mycket lärorikt, man

är mer härdard och har en annan syn på allt. Man uppskattar sin lediga tid mycket mer. Maten, befälen och hela F 7 har varit klanderfritt.

Hur har det gått?

– Övningen är en sammanfattning på det vi gjort, men lite större. Det fungerar bra, hemvärnssoldaterna har rutin sedan tidigare, även om de är lite ringrostiga, säger Oskar Wodén.

– Det enda negativa är väl vädret den här veckan. Det är bra att man byter befäl efter några veckor, även om vissa är kvar hela tiden, säger Erik Schevelius innan vi blir avbrutna av gruppchefen:

– Första grupp orientering, jag ska gå in och samverka vid objektet, försvara och bevaka tagen terräng.

– Jag tar befälet över första grupp, bekräftar Oskar Wodén. ◆

◆ Av 32 rekryter så återstår 26, varav 21 är med på övningen.

– Det mesta berodde på skador, bara två hoppade av frivilligt, säger Oskar Wodén.

Upplevde ni någon gallring bland rekryterna?

– Nej, men de första två veckorna var tuffa, omställningen är så stor att det blir som en gallring, säger Erik Schevelius.

– Jag tror att de är väldigt rädda om oss eftersom de inte haft GMU tidigare, tillägger Oskar Wodén.

En av soldaterna får order om att hämta mat till gruppen, lunchen äts i stridsställningen. Under eftermiddagen och natten ska de upprätta förläggning och skydda objektet innan övningen avslutas under morgondagen.

PÅ EN ANNAN DEL av övningsfältet fyller rekryterna från Bohusdalsgruppen magasinen med skarp ammunition.

– Rekryterna har inte sett terrängen innan så det är en tillämpad stridsskjutning. Vi är inte bättre än när vi gör det första gången, i krig gör man det bara en gång, säger övningsledaren Said Karlsson.

Mellan varje genomförande byter grupperna plats och plutonchefeleverna befattningar. Den här veckan ingår i projektet "Aldrig ge upp" då rekryterna ska arbeta med sitt fysiska stridsvärde. Vilket i det här fallet innebär en vecka i fält varav den första delen med begränsat med mat och sömn.

– Det har varit kallt och långdraget, jag stod post i en och en halv timme och vi fick springa ut två gånger vid larmminor. Jag har varit illamående i en vecka och är blöt, trött och hungrig. Men nu regnar det inte och veckan är snart över, säger Jonas Alsterqvist.

– Tempot är lägre nu än i början av veckan, kommenterar Alexander Ceraolo.

Vad ska ni göra efteråt?

– Jag ska gå med i hemvärdet tills jag fixat upp betygen, sedan ska jag söka heltidstjänst som soldat, säger Jonas Alsterqvist.

– Jag ska söka till hemvärdet i Stockholm där jag bor, jag gick GMU här eftersom det var färre sökande och min far bor i Vänersborg, säger Alexander Ceraolo.

DET KOMMER INTE att bli någon riktig söndagsmiddag för hemvärdsekryterna i kväll och förutom de rekryter som är sjuka har alla legat i fält sedan i måndags.

– Det är imponerande att ingen hoppat av slutövningen. I måndags när de gick ut skulle det bli orkan, de slapp det men det är mentalt jobbigt när det regnat sex dagar av sju, säger Said Karlsson som även är kompanichef för GMU-soldaterna.

– Det togs ut 41 sökande, varav 39 från vårt upptagningsområde. Vi var i alla städer och besökte gymnasieskolor och 11 av rekryterna är rekryterade från gymnasieskolorna. De 29 som är kvar är jättebra och över hälften av dem har sagt att de är intresserade av hemvärdet.

UNDERSTÖDSGRUPPEN HAR nått fram till fältkanten och börjar bekämpa mål medan kön tar sig fram genom ett skogsparti till nästa stridsställning där fler mål hoppar upp. Terrängen blir allt mer kuperad och skogbegrädd. Det blir allt svårare för rekryterna att hitta bra eldställningar där de kan se målen och i vissa fall måste de krypa fram. Gömd bland undervegetationen finns ytterligare mål, huvuden och halvfigurer som bara syns på nära håll. Gruppcheferna måste skrika för att göra sig hörda över eldgivningen och gnistor bildas där kulorna träffar sten. När anfalllet avbryts har plutonen tagit runt en kilometer terräng. Efter en snabb utvärde-

ring är det bara att återgå till starten inför nästa genomförande.

– Alla kan inte byta stridsställning samtidigt. När ni skjuter på ett mål så rapportera till gruppchefen om fienden är bekämpad, poängterar Said Karlsson.

JOHAN SUND är ställföreträdande plutonchef i ett bevakningskompani. Att ta terräng är inget han brukar öva, särskilt inte skarpt.

– Vi rullar in efter att insats har tagit terrängen, men det här är en väldigt bra övning med bra befäl. Det är väldigt omväxlande att leda rekryterna mot att ha en pluton man haft i flera år där man vet vad soldaterna går för. Jag går kursen för att bli en bättre plutonchef.

Hur var det att agera gruppchef?

– Det var en flash-back tio år tillbaka i tiden, man behöver veta hur det fungerar, säger han och nämner att det inte skulle skada att vara i lite bättre fysisk form.

– Ni behöver kunna gruppchefskapet så ni kan ställa krav på era gruppchefer, förtydligar en av instruktörerna.

Det har redan börjat skymma när rekryten Agnes Holmer laddar om sina magasin. Ansiktet är lerigt och hon blöder på ena kinden efter att ha gått in i en gren.

– Nu är man lite sliten, vi har ju varit ute sedan i måndags, säger hon.

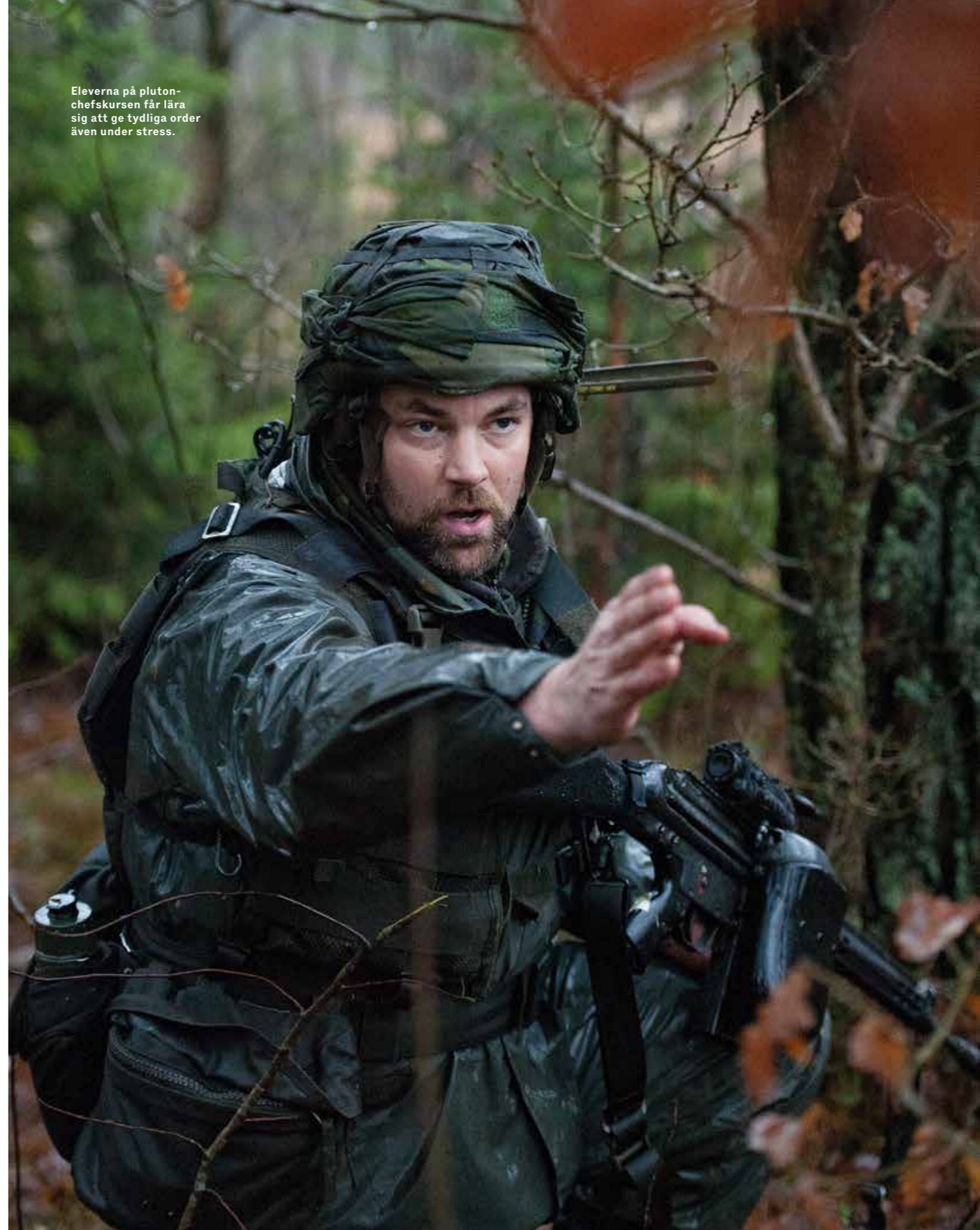
– Vi har blivit väldigt blöta. Just nu är det väldigt skönt att det snart är över men vad ska man göra efteråt? Nu har man haft tre månader utan egentid, och nu får man massor. Jag kommer att få abstinens när jag är borta från plutonen, säger Lovisa Åvall.

Ska ni fortsätta inom hemvärdet?

– Jag tror det, säger Agnes Holmer.
– Inte just nu men kanske senare, nu är jag trött på skogen, säger Lovisa Åvall.

Medan mörkret sänker sig över övningsfältet gör plutonen ytterligare ett anfall. När övningen avbryts syns målen bara som svarta konturer mot himlen. Det är rekryternas sista natt i fält. ●

Eleverna på plutonchefs kursen får lära sig att ge tydliga order även under stress.

”Nu har man haft tre månader utan egen tid, och nu får man massor. Jag kommer att få abstinens när jag är borta från plutonen”

Ta och genomsök

Korridoren ligger öde och tyst. Det enda som hörs är ljudet av kängor och tung andhämtning. Den slitna interiören med graffitti och gamla möbler för tankarna till en zombiefilm. Plastglaset för fönstren gör att dagsljuset inte kan bryta igenom det dunkel som råder. Gruppchefen gör tecknet för att ta och genomsöka. Stridparet gör ett kort stopp före trappavsatsen för att samordna sig innan de fortsätter med vapnen i anläggning. De har en omfattande uppgift framför sig, i Solbackens gamla sanatorium finns cirka 300 rum.

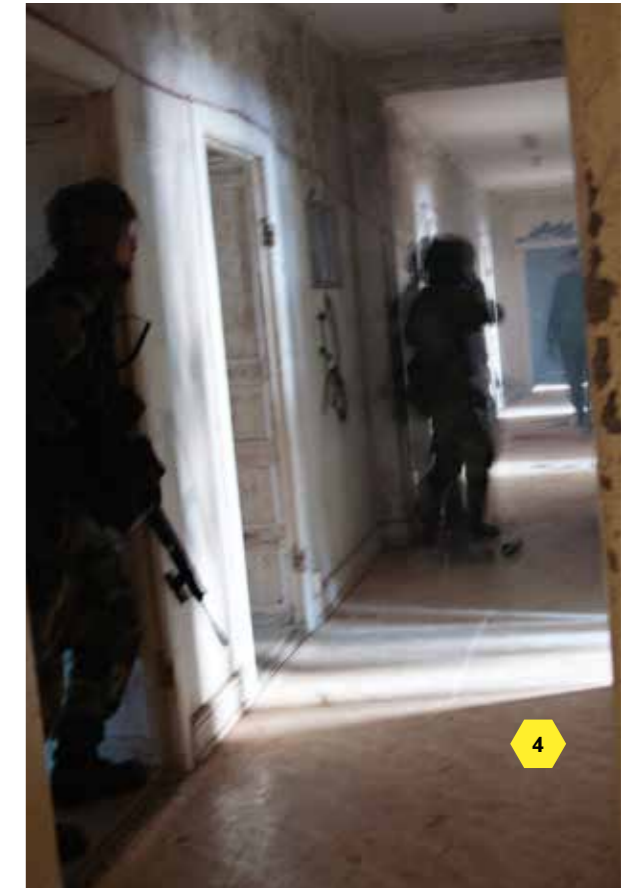
Insatssoldaterna i Västmanlands hvbataljon övade i Dalarna under sin SÖF, särskild övning förband. Förutom att öva strid i bebyggelse i Solbacken mellan Hedemora och Säter hade de även stridsskjutning, bland annat i mörker, på övningsfältet i Falun. ♦

1

3

4

2

5

1. I strid i bebyggelse krävs både hörselproppar och kåpa. När kulsprutan öppnar eld i korridoren lyser mynningsflamman upp omgivningen och både tänder och färgflagorna på väggarna skakar.
2. Solberget är på över 5 000 kvadratmeter så det finns gott om utrymme att öva på utan att soldaterna lär känna terrängen. Det ansträngande arbetet och den varma och tunga utrustningen gör att soldaterna förlorar mycket vätska så regelbundna pauser är nödvändiga för att behålla skärpan.
3. Efter att soldaterna drillats i stridspar och gruppvis gör hela plutonen ett gemensamt tagande av en flygel. Inbrytningsgruppen framrycker till dörren för att se till att resten av plutonen får en säker inpassage till byggnaden.
4. Glasögonen immar igen och mörker och damm gör att allt blir lite dimmigt. Ju svårare uppgiften blir desto viktigare är det att göra en sak i taget så man inte riskerar att bekämpa sina egna.
5. Fienden finns i korridoren utanför, stridparet väntar på att få framåt av gruppchefen.

En soldat som är stridsutrustad med hjälm, kroppsskydd, vapen och stridsväst bär över 20 kilo extra vikt. Bara kängorna väger över 1,5 kg. Bilden är från patrulltävlingen på HvSS.

FOTO: THERESE AKERSTEDI

Minska skaderisken

Vill du slippa värkande muskler och maximera din ork? Under övning belastas hemvärnssoldaternas ryggar, axlar och nacke ovanligt hårt eftersom vi inte bär stridsutrustning till vardags. Genom att träna både grov- och finmotorik kan du förebygga skador och öka stridsvärdet.

Grovmotorik

I tidigare artiklar har vi gett exempel på konditionsträning och enkel styrketräning med kroppen som redskap, att vara aktiv och träna på dessa sätt ger en bra grund för en hållbar kropp med god prestationsförmåga. Vid löpning och till exempel armböj och situps används främst kroppens stora muskelgrupper på grund av den relativt höga belastningen. Man skulle kunna använda begreppet grovmotoriska rörelser i sammanhanget, grova och enkla rörelser med hög belastning. Denna träning ger god styrka och

kondition vilket är viktigt vid anfall eller byggande av stridsställningar.

Finmotorik

Under marscher som pågår flera timmar eller när soldaten bär sin utrustning i samband med vaktjänst blir belastningen inte så hög, snarare lång och utdragen. För att orka med detta krävs också en bra kondition och styrka, men vad som lätt glöms bort är den finmotoriska delen av ett sådant arbete. Finmotorik i detta sammanhang innebär de små rörelser/korrigeringar som mindre muskler gör för att

hålla ryggraden rak, för att hålla armarna på plats i axellederna och för att hålla huvudet ”på skaft” trots belastning från stridssele, vapen och hjälm. Musklerna som utför dessa rörelser behöver också tränas, om de är svaga eller ovana vid belastning spelar det ingen roll hur stark soldaten är i övrigt.

Gör så här

Med åtta enkla övningar kommer soldaten åt att aktivera de muskler som är viktiga för ländrygg och höfter samt axel- och nackpartiet.

Utför övningarna två till tre gånger i veckan för bästa effekt. Gör många repetitioner, gärna femtio till hundra stycken och dela upp antalet i två till tre set med en minuts vila mellan varje set. Gör övningarna kontrollerat och lugnt.

Övningarna ger god finmotorik, styrka, balans, rörlighet och god cirkulation vilket leder till mindre värk och bättre funktion. ●

Teknikövningar

UTFALL MED ROTATION

- Träna rörlighet och styrka i nedre och mellersta delen av ryggen samt lår och säte.
- Gör ett utfallssteg och vrid överkroppen över det främre benet när du är i nedersta läget, vrid tillbaka överkroppen, kliv upp/tillbaka och tag ett steg med andra benet och upprepa med vridning åt andra hållet.

BÄCKENLYFT

- Träna styrka i baksida lår, säte och ländrygg.
- Ligg på marken med ett ben sträckt i luften. Andra benet ska vara böjt i ungefär 45 graders vinkel i höftled och knäled. Pressa upp bäckenet så högt det går, sänk sakta ner, upprepa. Upprepa därefter med andra benet i luften.

MUSSLAN

- Träna stabilisering av låren samt rörlighet i höftled.
- Ligg på sidan med knälederna i ungefär 90

graders vinkel och benen vinklade framåt från höften i ca 45 graders vinkel. Håll hämlarna ihop, ryggraden rak och utan att tippa övre höften bakåt lyfter du övre benets knä så högt det går, jobba sakta ner och upp med ett ben i taget.

RAKA BENLYFT

- Träna styrka och balans i ländrygg.
- Ligg på magen med båda höftkammarna mot underlaget. Jobba med ett ben i taget, sträck knäled och lyft benet så högt det går, sänk sakta ner.

KISSANDE HUNDEN MED ARMLYFT

- Träna styrka, balans och rörlighet i mage, ländrygg och axlar.
- Använd gärna en stock eller annat att balansera på. Placera höger knä och vänster hand enligt bilden. Stocken ska ha 45 graders vinkel. Motstående sidas arm och ben sträcks rakt ut och dras in om vartannat. Upprepa med andra sidans arm och ben.

DIAMANTEN

- Träna rörlighet och styrka i axel och armbåge.
- Ligg på mage som på bilden med ca 45 graders vinkel i både axel- och armbågsleder. Behåll armbågarna mot underlaget och jobba upp samt ner med enbart underarmarna utan att ändra vinkeln i armbågslederna.

SKICKA STENEN

- Träna styrka och rörlighet i axel och nacke.
- Ligg på mage, håll armbågslederna så raka som möjligt. Pannan mot underlaget och sträckta handleder. Gör en cirkelrörelse med armarna där du lämnar över en sten eller annat föremål från vänster till höger hand och vice versa när händerna är rakt framför dig och bakom ryggen. Låt aldrig händerna nudda marken eller din rygg.

SÄTESSTRETCH

- Träna rörlighet i säte, ländrygg och lår.
- Placera ett ben enligt bilden på en bänk eller sten som är i höjd med dina höfter. Lårbenet ska peka rakt fram och det ska vara 90 graders vinkel i knäleden. Böj dig framåt och pressa naveln mot låret. Undvik att böja ryggraden för mycket, rörelsen ska ske i höftleden. Gunga försiktigt fram och tillbaka.

Kalendern

FOTO: PONTUS STENBERG

FOTO: NICLAS BÄGENHEIM

FOTO: ERIC PRYTZ

FOTO: THOMAS WIDLUND

FOTO: MARTIN ENEBORG

Läsarnas bilder

- Under sista helgen i oktober certifierades sju nya hundekipage till Södermanlands två insatskompanier. På bild ser vi Malin Husöys hund som heter Benji och är en vit herdehund, oslagbart kamouflerad vintertid.
- Budkaveln överlämnades från Fältjägarbataljonen (14:e) till Västerbottens bataljon (13:e) på Känsö tidigare i höstas.
- PSG-utbildning på Rinkaby övningsfält tidigare under hösten för flertalet av Skånes hemvärnsbataljoner.
- Under Uppsala insatskompanis SÖF i slutet av september övades förflyttning i skydd av rök, på obestämd ort.
- I oktober hölls plutonchefskurs två på HvSS. Under första kursen läser man metodik, nu var det dags för taktik. Kursen har även ett utbyte med bland annat Norge, därav deltagarna från grannlandet, som bidrar med ett annat arbetssätt.

Vinter

12 - 14
JANUARI JANUARI

Folk och Försvars
rikskonferens i Sälen

21
FEBRUARI

Utbildningskontroll vinter
för mc-ordonnanser i
Älvdalen.

Sommar

10 - 19
MARS MARS

Norska militäröv-
ningen Cold Re-
sponse genomförs.
Svenska hemvärns-
förband deltar.

18 - 30
VECKA VECKA

KMU hemvärns-
gruppchef på HvSS.

3 & 5
VECKA VECKA

Ledningsträning-
sövning, LTÖ, för
hvbataljonsstaber

Utgivning
av nummer 1. 28
FEBRUARI

Vår

Utgivning
av nummer 2. 2
MAJ

23
VECKA

Hv-skallet, nationell
patrulltävling med
hundekipage och fyra
soldater, i Villings-
berg. Representanter
från varje bataljon.

Musikkårer går vaktparad i samband med högvakt på Kungliga slottet

12 - 13 april: Hvmk Lund
17 - 18 maj: Hvmk Kalmar
24 - 25 maj: Hvmk Eslov
29 - 30 maj: Hvmk Blekinge
28 - 29 juni: Hvmk Ängelholm
4 - 6 juli: Hvmk Guldsmedshyttan
11 - 13 juli: Hvmk Östergötland
9 - 10 augusti: Hvmk Umeå

23 - 24 augusti: Hvmk Östergötland
6 - 7 september: Hvmk BohusDal
13 - 14 september: Hvmk Helsingborg
20 - 21 september: Hvmk Lycksele
27 - 28 september: Hvmk Gävle
4 - 5 oktober: Hvmk Uppsala
11 - 12 oktober: Hvmk Halland
18 - 19 oktober: Hvmk Norrbotten

34
VECKA

Hv-patrull, nationell
patrulltävling på HvSS.
Soldater från varje
bataljon.

Höst

37
VECKA

Rikshem-
värnschefens
insatsövning

12
DECEMBER

Utgivning
av nummer 6.

33
VECKA

Rikshemvärnschefens
ungdomstävling på HvSS.

Utgivning
av nummer 4. 26
SEPTEMBER

Utgivning
av nummer 5. 7
NOVEMBER

13
JUNI

Utgivning
av nummer 3.

TIPSA OSS!

Har ni evenemang,
spelningar, rekryteringsevent
eller övningar som borde
vara med i kalendern?
Mejla redaktionen

OBS Datumen är preliminära
och kan komma att ändras.

Svårt att komma på vad du vill ha i julklapp?
Önska dig nya kängor!

Internationell 2-dagars marsch i Göteborg
14-15 juni 2014

WWW.ELFSBORGSMARSCHEN.SE

Ryska elitförband

Säg rysk elitsoldat och de flesta tänker ”spetsnaz”. Att verkligheten är så mycket större beskrivs i den nyutkomna boken Ryska elitförband. Vi bad Rysslandsbevakaren Observationsplatsen om en recension.

Författaren och tillika hemvärnsbefälet Lars Gyllenhaal har tillsammans med sin kollega underrättelseexperten Joakim von Braun skrivit boken. Från tiden före den ryska revolutionen tar författarna med läsaren på en exposé över de ryska elitförbandens utveckling över hela 1900-talet fram till den nya ryska staten och dess säkerhetsbehov.

Ämnet är stort och i det perspektivet tacksamt att skriva om. Något motsvarande verk finns inte på svenska och även i den engelsktalande delen av världen är utbudet begränsat. Att i detta sammanhang vara banbrytande är en utmaning som författarna lyckas delvis med.

ATT BESKRIVA förbandens utveckling i ett historiskt perspektiv, bland annat med svenska anknytningar från Spanska inbördeskriget och nya sensatio-

Soldater ur luftland-sättningstruppernas (VDV) eget spetsnaz (specialförband). Den främre soldaten har en uniform i tyskt kamouflagemönster, vapnet är en ksp modell Petjeneg, som började införas 1999.

FOTO: VITALIJ KUZMIN

nella uppgifter från ubåtsjakernas dagar, är ett lyckat grepp. Svårigheterna kommer när man skall beskriva förbandens utveckling i ett samtida perspektiv. Elitförbandens förmågor omgärdas för det mesta av sekretess och de ryska är i detta inget undantag. Trots dessa försvarande omständigheter håller boken som ett övergripande verk, även om den inte innehåller några nya uppgifter kring dagens förband.

Insatser med spetsnazförband i Georgienkriget förbises tyvärr helt. Avsnittet om marininfanteriet är även onödigt kort och förbanden i vår närmaste omgivning förtjänar en bättre beskrivning. Boken spänner över det stora ämnesområdet, något som även märks i kvaliteten. Förtjänsterna till trots, som till exempel redogörelserna av GRU spetsnazbrigader, blir kontrasten större när en motsvarande förteckning av luftlandsättningsstruppernas förband saknas. För den svenska läsarkretsen kan det vara av intresse att läsa mer om 76:e luftlandsättningsdivisionen i Pskov eller 336:e marininfanteribrigaden i Baltijsk.

FÖR DE LÄSARE som vill ha en sammanfattande bok är den helt rätt, och Observationsplatsen bedömer att den kommer att återfinnas i många hårda paket denna jul. ●

Observationsplatsen, oplatsen.wordpress.com

Tips

Redaktionen gör nedslag i kulturutbudet

Titel: I fjärrpatrullerna
Författare: Patrik Berghäll

Exakt hur arbetade de, Finlands elitsoldater under andra världskriget? Hur tog de sig bakom fiendens linjer? Vad gjorde de när de blev jagade av sovjetiska förband? Vill man läsa svaren i en lättläst men dock trovärdig form – ja då ska man absolut läsa den nya boken "I fjärrpatrullerna" av Patrik Berghäll. Det finns nu flera böcker på svenska om Finlands fjärrpatrullmän. Så om man har läst någon av dem, varför läsa en till? Jo, för att denna bok är utformad på ett mer spännande sätt än tidigare böcker, i dialogform. Men samtidigt innehåller boken väldigt konkreta faktarutor och relevanta fotografier och kartor. Enbart faktarutan "Specialförbandens framgångsfaktorer" i sig gör att denna bok är värd sitt pris. LG.

Titel: Parsifal direktivet
Författare: Kaj Karlsson

I den fristående efterföljaren till "Operation Nordanvind" får vi återigen möta kustjägarofficeren och operatören Gustav Sterner. Han är ledare för Red Team, en hemlig grupp specialister, som upptäcker ett förberett sabotage mot Ringhals under ett säkerhetstest. Spåret leder till i EU:s toppskikt...TÅ.

DELTA I VÅR UTLOTTNING!

Motivera varför just du behöver ett exemplar av "Ryska elitförband" eller "Parsifal direktivet", mejla adm@tidningen-hemvarnet.se

KÅSA • BESTICK • GUMMISTÖVLAR 90 • TÄLTYKTA • FÄLTSPADE • GRÄVSPADE • VÄRMEJACKA 90 • VÄRMEBYXA 90 • RYGGSÄCKAR • MASKERINGSNÄT • TELEFONVÄXEL • SNÖSKYFFEL • FÖRBANDSVÄSKOR • VATTENDUNKAR

Militära fordon samt utrustning

• BYXA BDU • PULKA • HANDSKAR • LINNE • DOG TAG • VANTAR

M90 SKJORTA BEG 69 kr

FÄLTBYXA M59, från stl C42-62 220 kr

M90 FÄLTJACKA 485 kr

RYGGSÄCK COMBAT 1 295 kr

M59 SKJORTA, stl 37-49 från 45 kr

UNGERSK GULASCHGRYTA 350 kr

STÄLLNING 175 kr

Handla från vår webbshop nu – och betala i februari.

STOR SORTERING AV PRODUKTER I M90CAMOUFLAGE LIKANDE FÖRSVARETS. NU FINNS VI ÄVEN PÅ FACEBOOK.

KÅSA • BESTICK • GUMMISTÖVLAR 90 • TÄLTYKTA • FÄLTSPADE • GRÄVSPADE • VÄRMEJACKA 90 • VÄRMEBYXA 90 • RYGGSÄCKAR • MASKERINGSNÄT • TELEFONVÄXEL • SNÖSKYFFEL • FÖRBANDSVÄSKOR • VATTENDUNKAR

FRAKT
Vid förskotts betalning.
0-10 kg (ej skrymmande) 49:-
Vid efterkrav postförskott
0-10 kg (ej skrymmande) 109:-

ACTIVE LIFE EQUIPMENT

Active Life Equipment
Kundtjänst värd 08.00-17.00.
Öppettider Butik: Måndag – Fredag 12-18,
Lördagar 10-14, övrig tid telefonkontakt.
Kvarngatan 10, Slutup / Falköping.
Tel: 0515-33399, Fax: 0515-33390,
info@surplus.se

www.surplus.se

KOKKÄRL • BYXA BDU • PULKA • HANDSKAR • LINNE • DOG TAG • VANTAR

Utbilda dig till hundförare i Hemvärnet.

Kamratskap

Nytta

Action

Kompetens

Spänning

Intresserad?

Besök www.brukshundklubben.se/tjanstehund

